

شعر معاصر گیلان

آنچه در زیر می خوانید، مجموعه‌ای است از اشعار گیلکی شاعران معاصر گیلان که من از صفحه اینترنتی "می گیلان" انتخاب کرده‌ام. طبیعی‌ست که این آثار تنها گوشه‌ای کوچک است از کار بزرگی که شاعران این خطه از ایران به انجام رسانده‌اند. هدف من اما، صرفاً معرفی این شاعران و آوردن نمونه‌ای از شعرشان است. آوردن چند نمونه از شاعران متقدم، همچون نسیم شمال و افرشته و... صرفاً به علت آشنایی بیشتر خواننده با شعر این خطه از ایران، صورت گرفته است.

نقد و بررسی این اشعار و موقعیت شعر در گیلان امروز را خوانندگان می توانند در نشریات ادبی گیلان پی گیرند. هدف دیگر این بوده و هست که، صفحه اینترنتی "انجمن قلم ایران در تبعید" از تک‌صدایی بیرون آید، به این امید که نویسندگان و شاعران و محققین دیگر زبان‌های داخل ایران نیز به نوبه خویش بکوشند تا این مهم تحقق یابد.

اسد سیف

محمد علی افرشته

محمد علی افرشته طنز پرداز و آزادی خواه ، روزنامه نگار مبارز و مردم دوست ، نمایشنامه و قصه نویس گیلانی به سال ۱۲۷۸ خورشیدی در باز قلعه از توابع کهدم دیده به جهان گشود .

افراشته هنگام تحصیل در مدرسه متوسطه يك رشت به نقاشی و مجسمه سازی و شعرگویی رغبت نشان داد. وی استاد طنز در زبان فارسی است و اشعار گیلکی او در بین توده های مردم از نفوذ و محبوبیت ویژه ای برخوردار است. افرشته در تهران روزنامه چلنگر را منتشر ساخت که موفقیت شایانی در محافل هنری و ادبی ایران نصیبش ساخت. وی مبارزی بی ماند ، بعد از کودتای ۱۳۳۲ خورشیدی مود تعقیب نیروهای نظامی قرار گرفت و به شوروی سابق و از آنجا به بلغارستان مهاجرت کرد. او در سال ۱۳۳۹ خورشیدی در صوفیه بلغارستان زندگی را بدرود گفت و در همان شهر مدفون گردید. آثار منتشره افرشته عبارتند از : منتخب آثار افرشته – مفتخور الاعیان و سی داستان طنز (۱۳۵۸) – پا برانده گیله مرد – (1358) برگزیده اشعار فارسی و گیلکی (گرد آورنده ا. به آذین ۱۳۵۸) – ((چهل داستان (۱۳۶۰) – نمایشنامه ها ، تعزیه ها ، سفرنامه ها (به کوشش نصرت الله نوع ۱۳۶۰).

سجیل فاگیران

راه آشوره ، خبر داری سجیل فاگیران باموده نه ای نفر ، نه دو نفر ، عده ای افغان باموده
پاتوك ، پاتوك ، پرچینه کون ، بوخوس بیدین چی خبره نیشان بزّه ، عصا به دست کخوداخانه محشره
اشانه کولایه ا سبه نال ، هه پیله گی ، ایتا آپاره اشانه عصایه لوپایه ، گردنه قونداق بند دره
اون کی اونه دیمه کوله خاله زره نیشان دره فارسی گپ زنه همش ، هون هوشانه پیله تره
ای لنگه تونگ به دس داره ، اوتونگه جیر ساعت داره من کی نیده بوم تا هسه ، مرداگ و تونگ ره آشوره
تلاره سرفامج کونه ، خومیرزانا دستور دهه فاش دهه ، خنده کونه ، بعینه اربابه میانه
دیروز بوشم سجلدره ، می دیل زیی تراف تراف تا دوخاده نامت چیه ؟ می دیل دکفته به می ناف
بوگوفتمه : غلام بچه ، خاش حسنه ، تقی پسر خوچومانه ، زاق دگاده فاندرسی ، خاک به مه سر
می گازه گوشته فاندرسی ، می گوشه پوشتا فاندرسی می گردنه رکابیده ، ایپچه می موشتا فاندرسی

مي ديم بوبو ديواره گيل ، هي مرا جودكي اوکوفت اسه مگر ولاکونه ، چومان مي شين ارسو دکفت
مي مار مي زن مي سه تا زاي همه تا از سييا سيفيد يکان يکان من بوگوفتم ، او بينيويشت قبض رسيد
ايوار بيدم کال کاله ره ، بوگفته : ا پسر حسن تو بيست و يك معطل نوکون ، اينجا را يك انگوشت بز
مره گويي ، چنگره بوم ، خيال بوکون موشورفه آب فوو و مي گردنه پسه ، گولاب تي روي بوبوم خراب
ايوار بيدم کخودا صفر ، هاراي زنه ، ره حسنه چيره گبه جواب ندي ، تي دهنه زبان دينه
ايوار دووار خاستيم بگم تي سر قسم کخوداصفر پوله مرا جيويزانه اي تي کوچي پسر ، تي پيله پسر
تي همسايه ، تي دارسايه ، تي خوته کا ، تي مورغ و سگ همه معاف ، خاش حسنه لاپ بيست و يك
فردا من ايجبار بشم ، مي جغلانه و ابداره غرامته كي و افاده، مي مزرعه كي و ابکاره
چي درده سر ، مي پيله انگوشتان بزم با موم بيجير لال بيميري کخودا صفر ، خير نخوري سجيل فاگير
سجل گيران

اي پسر آشور ، خبرداري که مامورين شناسنامه آمده اند/نه يك نفر ، نه دو نفر ، چون فوج افغان آمده اند
پاورچين ، پاورچين زير پرچين پنهان شو و ببين چه خبر است / از نشان زده ها و عصا به دست ها در خانه کدخدا
محشر است
کلاهشان به اندازه نعل اسب بزرگ است به اندازه يك سنگ صاف/ عصايشان به اندازه چماق باربري و در گردنشان
بند قنناق آويخته است

آن که روي گونه اش خال زره نشان دارد/ فارسي گپ مي زند بزرگتر آن ها است
يك النگو در دست دارد و معلوم نست چرا آن النگو ساعت دار است / من که تا حالا نديدم ه بودم مرد به دست النگو
بيندازد پسر آشور
روي تالار قدم مي زند و به منش هاي خوددستور مي دهد / فحش مي دهد و مي خندد مثل ارباب خودمان است
ديروز براي شناسنامه ايم رفته بودم دلم تاپ تاپ مي زد/ تا صدا کرد نامت چيه ؟ بند دلم پاره شد
گفتم : غلام بچه شما ، حسن لاغر ، فرزند تقی هستم / چشمانش را به من خيره کرد به من نگريست ، اي خاک بر سرم
لته ندانم را نگاه کرد ، پشت گوشم را نگاه کرد / به رگ گردنم نظر انداخت ، مشت دستم را ديد
صورتم چون گل ديوار شد ، به پته پته افتادم / حالا مگر ول کن معامله است ، در چشمانم اشک افتاد
نام مادرم ، نام زنم ، سه تا فرزندم همه را از سياه و سفيد/يك يك برشمردم و او قبض رسيد نوشت
يك دفعه ديدم به صراحت گفت : پسر حسن / تو بيست و يك ساله و مشمولي ، معطل نکن اينجا را انگشت بز
مرا مي گويي ، خشکم زده ، انگار آب يخ / رويم ريختند گلاب به روي تو خراب کردم
ناگهان ديدم کدخداصفر فریاد مي زند ، پسره حسنه ؟/ چرا جواب نمي دهی ؟ مگر زبان به دهان نداری؟

يك و دوبار به زبان مي آمد بگويم به سرت قسم اي كدخدا صفر / با پول پسر كوچك و بزرگت را از مضمولى نجات دادى

همسايه ات ، نشستگان زير سايبانت را ، پرنده و مرغ و سگ را / همه را معاف كردى و زير سرپوش گذاشتى ولي حسن لاغره مضمول !

فردا من به سربازي بروم ، بچه هايم را چه كسى بايد نگهدارد / مال الاجاره مرا چه كسى بپردازد و در مزرعه چه كسى كشت كند

دردسران ندهم ، انگشت بزرگم را زير صورت مجلس زدم و پايي آمدم / لال بميري كدخدا صفر ، خير نييني بازرس شناسنامه

محمد بشرا

محمد بشرا شاعر پژوهشگر و روزنامه نگار متخلص به درويش گيلاني به سال ۱۳۱۶ خورشيدى در محله «سرخبنده» رشت ديده به جهان گشود. بشرا پس از طي تحصيل و اخذ ديپلم ادبي و گذراندن دوره تربيت معلم به استخدام آموزش و پرورش درآمد. وي دبیر بازنشسته و ساکن رشت است. او به فارسي و گيلكي در اوزان كلاسيك و نو شعر مي سرايد. بشرا علاوه بر شعر در زمينه تحقيقات مردم شناسي ، نمايشنامه نويسي ، روزنامه نگاري ، بازيگري نمايش فعاليت داشته و بيش از چهل اثر در زمينه مردم شناسي آماده چاپ دارد. بشرا سالها نويسنده برنامه «فرهنگ گيلان» در راديو رشت بوده و با سيماي گيلان در زمينه تهيه فيلم هاي مستند همكاري داشته است. وي در چهار دهه اخير از پيشروان شعر گيلكي بوده و بنيانگذار شعر نو گيلكي و «يكي از بنيانگذارن هسا شعر» مي باشد. اشعار او در زمينه شعر كلاسيك محدود است. شعر بشرا به طبيعت و روستا نظر دارد ، قالب شعر وي مدرن و مضامين آن اصيل وسنتي است. آثار ذيل تاکنون از اين محقق سخت كوش و شاعر نوگرا به چاپ رسیده است .

هنگي ايسه – هنگي ني يه (چيستان هاي گيلكي) ، شب شكار (در حوزه تحقيقات فولكوريك) ، ايلجار (مجموعه شعر گيلكي) ، كتاب كادوس (جلد اول و دوم).

تاليفات ذيل نيز نمونه هايي از آثار آماده چاپ اين پژوهشگر سخت كوش است :

قصه ها و اسطوره ها درباره حيوانات – اشعار كودكانه و عاميانه گيلكي – زن در قلمرو فرهنگ توده گيلان – قصه هاي محلي – چيستان هاي تالشي – گيله تجربه (نگاهي به درمان ناخوشي در گيلان) – بازي هاي كودكانه – سياه گالش – ورزش ها و سرگرمي هاي بومي و ...

نوشته هاي تحقيقي و اشعار نو محمد بشرا از سال ۱۳۴۴ در نشریات محلي و پايخت به مرور به چاپ رسیده و در زمان ما نيز پيگيرانه در كار تحقيق فرهنگ مردم ، مردمشناسي و شعر معاصر گيلكي با مطبوعات همراهي و همكاري مستمر دارد .

توقايي عاشقانه

چو تو تانم بهاره پا به سر كودن ، چگونه مي توانم از بهار نادیده گذشت

او وختاكي تي ديمه فنديرم. زماني كه در چهره تو مي نگرم

چو تو تانم بنفشه جخطرا دهن چگونه مي توانم بنفشه را از ياد ببرم

او وختاكي دواره جه ، زماني كه به هنگام عبور

تي كشه عطره ايشتاوم. عطر آغوش تو را مي شنوم

چوتو نانم خياله باله جه بي جبرامون چگونه مي توانم از بال خيال فرود آيم
او وختاكي تي ور نيشيني ، ناجه يه دارم. زماني كه آرزوي در کنار تو نشستن را دارم
او دم كي دورايم جه تو ، زماني كه از تو دور مي شوم
واگردمه خياله کرده گيجه جه ، از گل شت خيال باز مي گردهم
تي خوابه جه دپرکمه ، از خواب تو به هوش مي آيم
جه آب بي گيفته ماهي يه مانم ، چون ماهي از آب گرفته مي مانم
روخانه کوله پوشتي سر برپشته رودخانه
تي امرايم ، با توام
تو مي هميشگي به ديل دوخوفته ناجه رنگه سو تويي كه آرزوي هميشه در دل مانده مني
تو مي تومامه زندگي بگف ويريز ، تو تمام زندگي و تمام افت و خيز مني
مي خواستينه جولفاني ، تو ژرفاي آروزهاي مني
بي گير مي دسه كي تي ره درازه بوسته يه دستمان را كه به سوي تو درازست بگير
بذار من پوشته و افرازم تره . بگذار پشتم را بر تو تكيه دهم
كي عمره سخته باره جيري خسته يه. كه از بار سنگين عمر خسته است
هراي بزن مي ره بخوان مرا
بذار مي ديل بوجور بايه. بگذار دلم آرام بگيرد
تي مي خيالاته امويده لچگي تو اوج آرزوهاي من
تاني مي ره بيگي مي تواني به من بگويي
چي واستي يه مي دس کوتا واوه براي چه دستانم از دستان
جه تي خورم دستان مهربان تو کوتاه مي ماند
چي واستي دورمه جي تي گبان ، براي چه از سخنان تو دورم
چه واستي ارسويم ، بگفته ناگومان براي چي ناگهان افتاده
جي تي چومان ؟ از چشمان تو هستم؟
فوشسته يه م نام ، جي تو زوان ؟ نامم از زبان تو سترده شده است؟
چي ره تره جه من بودوزه زندگي؟ چرا زندگي ترا از من دزدیده است
مره دمخه ، آدمره خاکه سر بنه مرا پايمال کرده ، بر اين خاك باقي نهاده است

مي آرسو را به يه ، اشکم را

بوددوانه مي بيقراري يخه چاکه سر ، بر چاک گريبان

هميشگي. هميشه بر قراران جاري ساخته است

مي پايه شونه واستي بشکنه، پايه را از رفتار شکسته

شکيل بزه. بسته

مي چومه بي قراره کود چشم را

تي رافايي درازه راشي سر ، به راه انتظار طولاني تو بي قرار ساخته است

من همه يه جواني يه همه جواني ام را

به گيل بزه. بر خاک افکنده

تراگمه ، به تو مي گويم

تو مي هميشه عاشقي بوگو واگو اي بگومگوهاي هميشگي عاشقانه ام

وهل مره بترکانم مي بغضه کورخنه، بگذار رعد بغضم را بترکانم

وهل مره بوارانم مي غيضة تنگره ، بگذار تگرگ خشمم را ببارانم

وهل بوکونم مي سره. بگذار با فریاد بگويم

تي مي مره نداشته بو محبته دره بگذار سرم را بر در محبتي که با من نداشته

تي کم محلي کويه پيکره و بر پيکره کوه بي اعتنايي تو بگويم

وهل زهاره جه بگم بگذار بگويم

مي او گبانه کي سخناني را که

نوگفته نيشناوسنه ته نگفته و شنیده مانده است

تي امرایم ، با تو هستم

ترا مي دس هميشه فانرسه! اي که دستم هيچ گاه به تو نرسیده است

تي چوم مره سيا واسه! چشمانت بدنمام کرده

مي توگه توگه سرده خون گرمي جه و از قطره قطره خون گرم

دپرک بزه! لرزانده

مي سره پر فزه! و مرا انگيزانده است

مره بوگو چي ره ؟ با من بگو چرا؟

مي ، آفوكفته جانہ امره كي ، با اين جان درهم كوفته اي

ديپاك مره به لب بامو ، كه به لبم رسیده

تي سايه سينگينه؟ سايه ات سنگين است

ترا گمه ، اويرا بوسته بو بهار ، با تو مي گويم بهار گم شده

دباخته بو جواني ، جواني از دست رفته

اوي به ياده شو اواميد اي اميد به باد رفته

اگر مي دس جه بي كسي اگر دستم از بي كسي

جه تنهايي و تنهايي

اگر مي پا جه هرزه نكه دوب ، اگر پايم از تك و پوي بيهوده

مي دوش جه زندیگاني كوله باره ، دوشم از كولبار زندگی

خسته يه ، خسته است

امه مي ديل ، دلم

كي خونه خونه روزیگاره دس ، كه از دست روزگان خون خون است

جه هرچي خوبه بد ، از هر نيك و بدی

تي عشقه جه دوسته يه ، به عشق تو باز و بسته است

تي عشقه ... به عشق تو ...

رشت – ۱۳۶۹/۱۲/۴

11

عینه پر بوشوم پرکشیدم

خیال باده امرا تا ... با باد خیال تا ...

مراتي سينگينه سنگيني هاي توام

غورصه به غمین

22

تا درچه نيگا به كوچه يه تا نگاه دريچه به كوچه است

تاني اميده واستي مي تواني

رافاني كشن چشم به راه اميد باشي

محمود پاینده

محمود پاینده لنگرودی شاعر ، نویسنده ، پژوهشگر و استاد خوش نویسی به سال 1310 خورشیدی در شهر لنگرود دیده به جهان گشود. دروس مقدماتی و متوسطه را در زادگاهش گذرانید ، و از سال ۱۳۳۲ ساکن تهران شد. وی متأهل ، ساکن تهران و در موسسه کیهان شاغل است .

پاینده لنگرودی علاوه بر شعر در زمینه مسایل گیلان شناسی (مردم شناسی ، تاریخی ، و ...) و خوش نویسی نیز فعالیت دارد. فرهنگ گیل و دیلم وی در ششمین دوره کتاب سال به عنوان اثری ارزنده برگزیده شده است. او به زبان فارسی و گیلکی در قالب نو و کلاسیک شعر

می سراید. محمود پاینده از چهره های سخت کوش فرهنگی کشور ماست که همه عمر خود را در جهت اعتلای فرهنگی جامعه و جمع آوری فرهنگ عامیانه سپری ساخته است. از پاینده آثار ذیل چاپ شده است :

ترانه های گیلکی (مجموعه ۴۴ دو بیتی با همکاری ناصر فرهادیان و شهدی لنگرودی)

گل عصیان (مجموعه شعر فارسی).

مثلهای و اصطلاحات گیل و دیلم .

آئینها و باورداشتهای گیل و دیلم .

قایم غریب شاه گیلانی .

یه شوبوشنوم روخونونه (منظومه گیلکی).

لیله کوه (منظومه گیلکی).

دکتر حشمت جنگلی .

خونینه های تاریخ دارلمرز (گیلان و مازندران)

مثلهای و اصطلاحات گیلان .

گردآوری و برگردان شعرهای گیلکی افراشته .

هوا تاریک و راشی عین گوره امه پا خسته از ای راه دوره

اگر مردم امه باله نگیرن امه جون طعمه ی گرگ شروره

هوا تاریک و کوچه مثل گوراست/ از این راه دور پای ما خسته است

اگر مردم دست ما را نگیرند/ جان ما طعمه گرگ شرور است

بجارکارون بومان با ورزه امروز به جنگ واش های هرزه ، امروز

چه خوب ایسه اگر بان یه جانی بنای ظالمونه لوزه امروز

امروز برنجکاران با گاو نر / به جنگ علفهای هرزه آمده اند

چقدر خوب اگر ، دسته جمعی / بنای ظالمان را به لوزه در آورند

امه راشي سگان بیتن دوباره اوشون هارن ، امو بی دازو داره
 جمابین ، همسایان ! بعد از امه جون سگان کونن شمه رم پاره پاره !!
 دوباره کوچه ما را سگ ها گرفتند/ آنها هارند و ما بی دفاع
 همسایه ها جمع شوید ، بعد از ما/ سگ ها شما را پاره پاره خواهند کرد
 امه جه گوشه دوستانه هنده امه نون موجهی یه شلاقه هنده
 اگر ای بار امه دشمن نمیره امه سر لایق تخماقه هنده
 باز هم جای ما گوشه زندان است/ باز هم نام ما بوسه شلاق است
 اگر دشمن ما این بار نمیرد / باز هم سرما لایق تخماق است
 شب مهتابی «چمخاله» خوبه شراب کهنه ی هفت ساله خوبه
 لیلیک دارونه بن ، مست و غزلخوان همه دیمون مثال لاله خوبه
 شب های مهتاب «چمخاله» دل انگیزه/ شراب کهنه هفت ساله جان بخشه
 زیر درختان افاقی مست و غزلخوان/ گونه های همه مثل لاله ، خوبه
 مه یاد بوما کنار توسته دارون/ که و آرس چیکه ، چیکه آب وارن
 امو «جوکه بزه» آواز خوندیم/ که «خوش باشین همیشه رهگذارون»
 کار درختان «توسکا» یادم آمد / که باران چکه چکه می بارید
 ما چمباتمه زده آواز می خواندیم / که «رهگذاران همیشه خوش باشید»
 علی رضا پنجه ای

علی رضا پنجه ای به سال ۱۳۴۰ خورشیدی از پدر و مادری گیلانی در ساوه دیده به جهان گشود ، پس از اخذ دیپلم برای ادامه تحصیل راهی آلمان غربی شد ، بعد از چند ماه «عشق به وطن او را به سرزمین زاد بومی اش کشانید» سال ۵۹ ازدواج کرد و دارای ۲ فرزند است. مدتی در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مشغول به کار شد ، در اسفند ۱۳۶۵ مسئولیت صفحات شعر و ادب کادح را به عهده گرفت و نخستین شماره ویژه هنر و ادبیات توسط او انتشار یافت پنجه ای کارمند شهرداری رشت و ساکن این شهر است .

پنجه ای از شاعران فعال و نوع پرداز دهه شصت و هفتاده بوده است و علاوه بر فارسی به زبان گیلکی نیز شعر می سراید و افزون بر شعر در زمینه تحقیق نیز دستی دارد و از شماره دوم فصل نامه گیلان زمین به عنوان سردبیر آن فعالیت دارد. آثار زیر تاکنون از وی منتشر شده است :

سوگ پانیزی (مجموعه شعر ۱۳۵۷)

همنفس سروهای جوان (مجموعه شعر ۱۳۶۶)

برشی از ستاره هذیانی (۱۳۷۱)

آن سوي مرزباد (۱۳۷۱)

گزينه شعر گيلان (نمونه اشعار حال ۵۴ شاعر معاصر ۱۳۷۴).

1 1

غورصه كوه سنگيني مانستن آيه انده به سنگيني كوه مي آيد

ايزه ايزه ذره ذره

واسوجه - مي خشكد -

مي ديله ول مين ميان شعله دلم

2 2

تي سورخه ديم صورت سرخ تو

ول گيره مي ديله هيمه ور شعله مي گيرد کنار هيمه دلم

آينه كي آينه كه

ديم وهيمه نشانه صورت و هيمه نمي شناسد

3 3

واچومه كودم نشان كرده ام

ايتا كراچيه كي كراچي ني را كه (دختر شاليكاري را كه)

اونه خاطره مره با خاطره اش

ايمسال امسال

مي نوم بجاره آوازا خوانم آواز «نوم بجار»م را مي خوانم

4 4

زواله نيم روز گرم

جوخوس بازي قايم باشك بازي

پور زما ت نيه زمان زيادي نمي شود

كي كه

چوم بنامه شلمانه ور چشم برهم گذاشته ام

بوشويي ... رفتي ...

مي خاطر مين در خاطره ام

ني وارده به ناگهان

تي خواباكي بيدم خواب تو را دیدم

جه کلاچه نیجگره بويي از فریاد کلاغ بود که

مي مار ، مرده دوخاد مادرم صدایم کرد

ویریز ، برخیز !

هنا دانم ، اگر کي من نیم هیمن را مي دانم که اگر من نباشم

ناخبره کي به ناگهان

خواب مین اویرابی میان خواب گم مي شوي

م. پ. جکتاجي

محمدتقي پور احمد جکتاجي پژوهشگر ، مترجم ، روزنامه نگار و شاعر گیلاني به سال ۱۳۲۶ خورشیدی در محله حاجي آباد شهر رشت دیده به جهان گشود. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان برد و پس از اخذ دیپلم از دبیرستان شاهپور (دکتر بهشتي فعلی) به استخدام آموزش و پرورش درآمد و در شهرستان شفت به عنوان آموزگار به تدریس پرداخت. سال بعد برای ادامه تحصیل به تهران رفت و پس از اخذ لیسانس زبان انگلیسی به استخدام وزارت فرهنگ و هنر (وزارت ارشاد اسلامی فعلی) درآمد و در کتابخانه ملی ایران شروع به کار کرد. در آغاز انقلاب به زادگاهش برگشت و در سال ۱۳۵۸ با همکاری چند تن از شاعران و نویسندگان گیلاني نشریه «دامون» را منتشر ساخت. پس از نشر چهار شماره و وقفه ای چند که در کار حاصل شد ، دوره دوم «دامون» را به تنهایی منتشر ساخت. پورا احمد جکتاجي پس از بازماندن از فعالیت نشریه «دامون» نشر گیلکان را تاسیس و مجموعه ای ارزشمند از آثار گیلان شناسی را چاپ و منتشر کرد. وی در اسفند سال ۱۳۷۰ امتیاز مجله «گیله وا» را دریافت کرد و اولین شماره آن را در تیرماه ۱۳۷۱ منتشر ساخت. جکتاجي متأهل ، دارای چهار فرزند ، ساکن رشت و کارشناس کتابداري اداره کل ارشاد گیلان است. وی به گیلکی و فارسی شعر می سراید و در زمینه مسایل گیلان شناسی ، پژوهش و تحقیق سخت کوش و صاحب نظر است و تاکنون آثار ذیل از وی چاپ و منتشر شده است :

قصه کوي و برزن ما ۱۳۵۰ (مجموعه شعري).

مرغ سفید کوچولو ۱۳۵۴ (قصه برای کودکان – ترجمه).

فهرست توصیفي سفرنامه هاي انگلیسی ۱۳۵۵ (کتابشناسي).

فهرست توصیفي سفرنامه هاي فرانسوي ۱۵۶ (کتابشناسي).

راه آزادي ۱۳۵۶ (قصه برای نوجوانان – ترجمه).

سفرنامه و جغرافیاي گیلان و مازندران ۱۳۵۷ (بوهرلر – تصحیح).

کتابخانه ملي ایران ۱۳۵۸ (تالیف).

نامه رسان پیر ۱۳۵۸ (قصه برای کودکان – ترجمه).

مطبوعات گیلان در عصر انقلاب ۱۳۶۱ .

فرمانروایان گیلان ۱۳۶۴ (ه. ل. رابینو ، ترجمه با همکاری دکتر رضا مدني).

گیلان نامه . جلد اول ۱۳۶۶ .

کتابشناسی گیلان. جلد اول ۱۳۶۸ (با همکاری فرشته طالش انساندوست و سید حسن معصومی اشکوری .)

گیلان نامه. جلد دوم ۱۳۶۸ .

زلزله گیلان به روایت مطبوعات ۱۳۷۰ (با همکاری سارا خدیوی فرد و احمدقربان زاده .)

گیلان نامه. جلد سوم ، ۱۳۷۱

گیلان نامه. جلد چهارم ، ۱۳۷۴

وي با چند نام مستعار دیگر نیز در جراید کشور قلم زده است که یکی از نام های مستعار وي کاکي است .

کوکوراکور قوقولي قو

جه در چه پوشت از پشت پنجره

فاندرم بیرونا به بیرون می نگریم

رچ به رچ خانانا صف به صف خانه ها

کس کس پوشت دوخوفته نا پشت در پشت هم تنیده اند

همه تان سنگي دیوار ، آهینی در همه شان دیوار سنگي ، دروازه آهني

سورنج بزه ، سیمکاسر رنگ کشیده ، حلب پوش

کاکلف ، او دورشران گاهی از دور دست ها

چوب درچه ، آجور چینه ، سوفال سر پنجره چوبي ، کرسی آجری ، سقف سفالي

جه درچه پوشت از پشت پنجره

ایشتاوم می شنوم

خورسان اوخانا پژواک خورسان را

اشان _ دوخان واخانا صدا کردن و شنیدن آنان را

سوفال سر خانه جا ، سوکوله خانه : روی سقف خانه سفالي خروس جوان [محلي] می خواند :

کوکوراکور «کوکوراکور»

آنو جاده ، سیمکا سر خانان جا پاسخ می دهد ، روی سقف خانه حلب پوش

ماشینی خروس خروس ماشینی

قوقولي قوقو «قوقولي قوقو»

قوقولي قوقو «قوقولي قوقو»

درچه پوشت در پشت پنجره

کي ایسا بیشتاوه مي ایشتاوانا ؟ آیا کسی هست بشنودکنایه های مرا ؟

1 1

توي گي آتش ، من گمه ورف تو مي گويي آتش ، من مي گويم برف

حرف کي مایه ناره ! حرف که مایه ندارد

نه تي تش دوکشایه نه آتش تو خاموش مي شود

نه مي ورف آبا به نه برف من آب مي شود

• 2

دینمه ابران درون ، ماهي در میان ابراها ماهي را مي بینم

زنه دوم که دم مي زند

آب اندي روشن کي بیده بو ؟ آب این قدر روشن که دیده بود ؟

3 3

شله وي دار و زلزله بيد مجنون و زنجره

گب فراوان داريدي حرف فراوان دارند

زواله روز در نیمروز گرم

تلابو گوش وابداری گوش شنوا باید داشته باشي

4 4

اي وار بدار بگذار يك بار

وارش بوشوره گولانا باران بشويد گل ها را

ديل واستنا باب دل

باغبان چي کم داره ؟ باغبان چه کم دارد ؟

رحيم چراغي

رحيم چراغي به سال ۱۳۴۲ خورشیدی در روستاي پشکه از توابع کوچصفهان دیده به جهان گشود. تحصیلات خود را تا سال چهارم هنرستان صنعتي (دوره متوسطه) ادامه داد. متاهل ، داراي فرزند و ساکن رشت است. چراغي در زمینه روزنامه نگاري و تحقیقات مردم شناسي و فولکلور (فرهنگ عامه) فعال و پر تلاش است. شعر کم مي گوید و بیشتر در عرصه تحقیق فعالیت دارد. او از «بدعت گذاران هساشعر» مي باشد. تاکنون آثار زیر از وي منتشر شده است :

اگر برنجمان رنگ نگیرد (قصه).

صدای شالیزار (گرد آوری مجموعه شعر و مقاله).

مثل هایی از گیلان .

ویژه ی شالیزار (مجموعه شعر و مقاله ، ضمیمه گیله وا .)

هسا شعر ، تازه ترین آواز قومی (ویژه ی هسا شعر گیله وا .)

ویژه شعر گیلکی (ضمیمه گیله وا .)

و مقالات متعددی در مجلات چیستا ، سنبله ، ویژه نامه های هنر و اندیشه (نقش قلم رشت) ، ماهنامه گیله وا ، فص نامه گیلان زمین ، جنگ کادح و ... منتشر کرده است .

چراغی تالیفات زیر را نیز آماده چاپ دارد :

عشق فرزانه (مقدمه ای بر داستان همسر گزینی زال و رودابه) ، عروسی شالیکاران در دشت گیلان – افسانه های جنگل مسکون
(افسانه های گیلکی) – ترانه های شالیکاران – سیفید چادری (مجموعه شعر گیلکی) و ...

گولیا غلغه

«داره فلاگانی» درخت را می تکانی

شی که فوه؟» شبنم روی که می ریزد؟»

-مثل - - مثل گیلکی -

شی مر آبی با شبنم می آبی

شورومه جا آویرابی در مه ناپدید می شوی

ثرُتو را

یاجمه ! - می یابم -!

شی مرا با شبنم

شی. می روی

شی آیه ... شبنم می آید ...

سر بهمه ... سر می گذارم ، برای مردن ...

توسینه خالانه جا در شاخه های درختان توسکا

گولیا دکفته نا غلغه افتاده است

توقایی عاشقانه

بیشتاو ! بشنو !

بي باهارانه دتاو به بي بهاران بتاب

ني وري وگرنه

تي وري براي تو

بوسوخته توم بچارمه خزانه سوخته شاليزارم

بي باهارمه بي بهارم

تي ناچه امرا من با آروزهايت

گب ندارمه رابطه اي ندارم

1 1

سينه سورخي شهره اي

زنه توك توك مي زند

ويشتاني جا از گرسنگي

چي چه كه خونه به خون سينه

خوج داره چكه سر روي شاخه گلابي وحشي

ورفه دورون در برف

2 2

حله هنوز

باهاره گيله كا دخترک بهار

چلا چله را

فوره مي رويد

3 3

بج بينه هنگام درو

اي پنم بچار بو مشتي از عطر شاليزار را

ارم مي اورم

تره براي تو

4 4

زلزله بزه آدمانه ره براي مردم زلزله زده

اويرا بوسته دلفكه وره بهار

باهار در نزدیکی های دُرفك

آسیزه - در این سرزمین همیشه سبز -

سبزه گم شده است ،

سبزه سرزمین منن

اُمون دره سیبیا باهار «سیاه بهار» می رسد از راه

علي خداجو

علي خداجو به سال ۱۳۱۶ در روستاي پشکه از توابع کوچصفهان دیده به جهان گشود. خداجو تحصیلات خود را تا اخذ دیپلم ادبی ادامه داد و در شهرداری رشت به کار اشتغال ورزید. وی متأهل ، دارای ۴ فرزند ، ساکن رشت و صاحب مغازه گیاه دارویی «سیاوشان» است. خداجو در دو قالب نو و کلاسیک شعر می سراید و علاوه بر شعر در ترانه سرایی نیز دستی دارد. وی شاعری عزلت گزین است. بیشتر می سراید و کمتر چاپ می کند. مجموعه شعری از او به نام «پرنده و قفس خاك» به چاپ رسیده و «يك هزار ترانه فارسي» را زیر چاپ دارد. علاوه بر آن چند مجموعه غزل و چهارپاره ، شعر آزاد و رباعی و کتاب «طب سنتي از هزاران سال پیش تا امروز» را آماده چاپ دارد .

خوفوسه

زینبه چي قد بوکود خولي درخته فارسه آنه ديم سرخي بزه مثال سیب برسه

آن ماره اسم ایسه خیرنسای کنسه آن پره دُخانید ، دزدقلي چنسه

حیف مره غوصه عالم چاکوده پاک خوفوسه

از عزای می زنای پنجمه ساله گذره اتو تنهانی ایسان سخته مره ، هیچ نخوره

شیشه چون زمین بخورد ، ترک خوره زود پره غوصه از پاتاوده شخصه ، بیه غرق زره

حیف مره غوصه عالم چاکوده پاک خوفوسه

می دس و دیل بزه کار زراعت بوکونم به می خانه فارسم ، می سر و وضع چاکونم

رشت بازار بشم ، چارق بهینم دوکونم سره سلمانی فادم ، ریشه جه کونه فوکونم

حیف مره غوصه عالم چاکوده پاک خوفوسه

حلا زن گیری جهنم ،ئی جوری سر تاوادم خودمه جوجه کونم ، لانه میان پر تاوادم

نیتا جوری خو دمه ز فکر دلبر ت تاوادم نیتا لقمه کم خورم ، خانه دمه در تاوادم

حيف مره غوصه عالم چاكوده پاك خوفوسه

وختي من فكرَ كونم قاضي ، مره ساكنه بم زنه چيه ، زندگي سخته ، نتانم خوب فارسم

زن اول ضعيفه ، خيلي بيده رنج و ستم چون نوبو درمان و دكتور بوشه آخر به عدم

حيف مره غوصه عالم چاكوده پاك خوفوسه

جاده ناشتيم كي زنای شهر بشه ، دكتور ور همساره هو تاوده ، زناکه بوکوده جان بسر

او ساله سخت سيا ، بلا بپارسته مي سر مره زندگي فیشاده ، بدا مي عمرَ هدر

حيف مره غوصه عالم چاكوده پاك خوفوسه

امي ده بلاکشه ، مدرسه و جاده ناره غرويان دکان ور ، جي آسمان بلا باره

زاکه حمام نيده گه ، ري كي خوجانه خاره ناليه وان و دوش چيه چشم به رودخانه داره

حيف مره غوصه عالم چاكوده پاك خوفوسه

مردا که چل ساله ، آيه به نظر نود ساله زنا که بيست ساله چلکسته و بشکسته خاله

خوره ميوه ولي نانه كي اني سهم کاله پوخته پولدار خوره ، اما اني شين شتاله

حيف مره غوصه عالم چاكوده پاك خوفوسه

وختي افقره دينم زن بري ، جي سر دوره به آن همه حسرت و افلاس به هم چون جوړه به

مغربه کوه زنه ، فکر به آني غوره به عشق كي روشني داشتې ، نيټا گوشه کوره به

حيف مره غوصه عالم چاكوده پاك خوفوسه

دل مرده

زينب چه قدي کشيد به درخت آلوچه رسيد / چهره اش به سرخي گراييد ، چون سيب رسیده شد

نام مادرش خيرالنساء خسيس است / پدرش را دزد قلي لئيم صدا مي کنند

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

از مرگ زنم پنج سال گذشته است / اين گونه تنها بودن براي من سخت است به من نمي سازد

شيشه چون زمين بخورد ، مي شکنند و زود مي پرد / غصه مرد را ، اگر غرق زره هم باشد از پا مي انداز

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

دست و دلم به کار افتاد ، کار زراعت بکنم / به خانه ام برسم ، سر و وضع خودم را درست کنم

به بازار رشت بروم ، کفش بخرم و بپوشم / به سلماني بروم و ريش را از ته بريزم

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

حالا زن گرفتن به جهنم ، يك طوري سر به پايين مي اندازم / خودم را جوجه مي كنم در ميان لانه مي اندازم

به گونه اي خودم را از فكر دلبر رها مي كنم / لقمه اي كمتر مي خورم و درخانه را درست مي كنم

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

وقتي فكرم را قاضي مي كنم ساكت مي شوم / زن چيه؟ زندگي سخت است نمي توانم به زندگي برسم

زن اول من ضعيفه ، خيلي رنج و ستم كشيد / چون درمان و دكتر نبود به عدم پيوست

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

جاده نداشتيم كه زنم در شهر پيش دكتر برود/ همسايه هو انداخت ، زنه را جان به سر كرد

در آن سال سخت و سپاه بلا به سر من باريد / زندگي مرا در هم فشرد و عمر من به هدر رفت

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

روستاي ما بلاکش است ، مدرسه و جاده ندارد / غروبها در كنار دكان از آسمان بلا مي باريد

بچه اي كه حمام ندیده ، پسرک بدنش را مي خارد / نمي داند وان و دوش چيست ؟ چشم به رودخانه دارد

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

مرد چهل ساله نودساله به نظر مي آيد / زن بيست ساله چهره اش آويزان چون شاخه درخت است

ميوه مي خورد اما نمي داند كه سهم او ميوه نرسیده است/ پولدار ميوه پخته و شيرين را مي خورد اما سهم او ميوه تلخ و بدمزه است

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

وقتي اين فقر را مي بينم ، زن گرفتن از يادم مي رود/ اين همه حسرت و افلاس چون با هم جمع شود

غروب كه به كوه مي زند ، فكر بيشتري مي شود / عشق كه روشني داشت ، در يك گوشه خاموش مي شود

حيف ! غصه عالم مرا دلمرده کرده است

علي زيباكناري

سيد علي زيباكناري شاعر ، ترانه سرا و خواننده گيلاني به سال ۱۳۲۲ خورشيدي در روستاي زيباكنار از توابع لشت نشا دیده به جهان گشود. او تحصيلات خود را در زيبا كنار و رشت تا ديپلم متوسطه ادامه داد و به استخدام اداره فرهنگ و هنر (ارشاد فعلي) درآمد. وي از سال ۱۳۴۴ .خ. همكاري خود را در زمينه خوانندگي و ساختن آهنگ با راديو رشت آغاز ، و در اين مدت بيش از ۳۰ ترانه اجرا كرد .

زيبا كناري علاوه بر موسيقي در سرودن شعر نيز فعال بود. نواري از اشعار و ترانه هاي او به نام «زيباكناري شعران» در سال ۱۳۵۹ .خ. از طريق انتشارات دامون چاپ و تكميل يافت. وي داراي امتياز آموزشگاه موسيقي در رشت بود و در آموزش موسيقي فعاليت داشت. زنده ياد زيباكناري در ۱۱ تيرماه ۱۳۷۰ بر اثر سكته قلبي درگذشت و در گورستان سلیمان داراب رشت به خاک سپرده شد. شادروان زيباكناري در قالب نو و قديمي شعر مي سرود .

تفاق حادثه

صُبه صبح است

سفیدی تازه کره سپیدی چشم می گشاید

خوچومه نیمیزگیره ، وازاکوده

هوایا شورم دره مه همه جا را پوشانده

تینیوی جورکی ایسی وقتی از بالا می نگری

راشی سر گابانه ناره روی جاده نعره گاوها

گیله مردانه دهن ولا صداتی گوش ایه صدای شالیکاران به گوش می رسد

کره گابو لیشانه لانه سرانید که گاوها را به دشت می گذارند

گول مامد گل محمدی

جله کول داره به خو تک جنزه هنوز دهره به کمر نیسته

خو گالوشه و انزه کفش در پا نکرده

گابه از گا چه بیرون سراندا گاو را از طویله بیرون نیاورده

ای دانه تومان بره جورایتا جیر شلوارش نیمی پایین نیمی بالا

فاندیره – ونگه گولی می نگرد – بغض در گلو !

خوزنا کاشله وه دار جیری – صارایی تان به زنش که در زیر درخت بید مجنون ایستاده

عینهو ، سر وابه مرغه مانستان چون مرغ سربریده

چیکه پر زنه خودور که نیمه جان بال و پر می گشاید

چی بوبو ؟ کی بامو ؟ کی بوشو ؟ چی شده ؟ کی آمده ؟ کی رفته ؟

هیچی ! هیچ !

بلته ولنگو واز – گاجه زولفین بشکنه دروازه گشوده ، قفل طویله شکسته

نه ایتا اوردیک نه غاز – مرغه لانه پاکه چینابو کوده نه یک اردک و نه غاز – لانه در هم ریخته

زرده سگان ای دانه گوشه – کره خوفته بی خیال سگ زرد کنار ایوان – خوابیده بی خیال .

صُبه ، صبح است

سفیدی تازه کره - سفیدی تازه چشم می گشاید

خو چومه نیمیزگره وازا کوده –

هوایا شورم در مه همه جا را پوشانده است

هوایا شورم دره مه همه جا را پوشانده است .

کاظم سادات اشکوری

کاظم سادات اشکوری شاعر ، محقق و مردم شناس به سال ۱۳۱۷ خورشیدی در جنت رودبار اشکور دیده به جهان گشود. سادات اشکوری پس از اخذ دیپلم در رشته جغرافیای انسانی و اقتصادی ادامه تحصیل داد و به عنوان کارشناس در مرکز مردم شناسی به کار اشتغال ورزید .

وی در اوزان شکسته (نیمایی) شعر می سراید. اشعار فارسی وی از سلامت و روانی خاصی برخوردار است و ویژگی خاص خود را دارد. سادات از شاعران صاحب سبک کشور است. وی علاوه بر شعر در زمینه تحقیقات و مسایل مردم شناسی و داستان نویسی از چهره های نام آور کشور می باشد. آثار ذیل تاکنون از وی به چاپ رسیده :

آن سویی چشم انداز- یک ساعت از ۲۴ ساعت (داستان) - برگ ها می ریزند (داستان) - افسانه های اشکور بالا - شبنم بر خاک - مگر آدم مرده می تواند بایستد ؟ - خانه ام ابر است (پژوهشی در مسکن روستایی شمال ایران) زایش یک افسانه - از برکه ها به آینه (شعر) از دم صبح با اهل هنر - با ماسه های ساحل .

و آثار ذیل که منتشر خواهد شد : اشکور بالا (دهستانی در کوهستان البرز - مطالعه مقدماتی در سه روستای شمال ایران - سفرنامه ها - فولکور (ریچارد ام. داربسن) - افسانه های دهستان برز رود نطنز - مجموعه مقالات. سادات اشکوری دوبیتی های زیبایی به گویش اشکوری سروده که دو نمونه آن را در ذیل می آوریم :

گالش شونه سنگه بن خوسه ماره پولو گوسنده چرا ده ورفه تا واره پولو

اما گونه از کوورجه خسه ببام ای باد مره برس دمی یازه پولو

چوپان می رود و در غار کنار مار می خوابد / گوسفند را کنار برف های به جا مانده زمستان می چراند

اما می گوید از کوه خاکی و سنگی خسته شدم / ای باد مرا به کنار یارم بفرست

گندم زمی سر ، وشومیه بیتم تی دونی گاو بروتم گوسنده هیتم تی دونی

اُون رُوکی هُما دبی می ورسرخه تی تای زرده ملیجه شَرین پر یتم تی دونی

در مزرعه گندم بلدرچین را صید کردم به خاطر تو / گاو را فروختم و گوسفند خریدم به خاطر تو

آن روز که به سراغ من می آمدی ای شکوفه سرخ / مثل گنجشک زرد «قناری» پرواز کردم به خاطر تو

سروش گیلانی

حسن علی محمودی متخلص به سروش گیلانی به سال ۱۳۱۵ خورشیدی در شهر لنگرود متولد شد. وی تحصیلات خود را تا اخذ لیسانس حقوق ادامه داد و به عنوان دادیار دادسرا به استخدام دادگستری در آمد. سروش چندی هم در برنامه ترانه های محلی رادیو ایران مسئول اجرای ترانه های گیلکی بود. او از دوران تحصیلات ابتدایی به سرودن شعر تمایل داشت و به فارسی و گیلکی شعر می سراید. کتابهای زیر از وی منتشر شده اند : نی لبک (مشمول بر ۶۰ ترانه .)

اَکَل مَکَل (ترانه ها و ضرب المثل های فرهنگ عامه لنگرود)

گل درد .

کومه

تالیفات دیگری وی عبارتند از : «مرثیه ای در بهار» ، «حق با کیست» و «چهار فیلسوف شرق» .

هوا مه بیته ، دریا کول خرابه زمین و آسمان در پیچ و تابه

خداوندا بگو وارث نباره آخه می توم بیجاری غرق آب

هوا را مه گرفته و آسمان دریا ، آبستن باران است / زمین و آسمان به هم می پیچد

خدایا امر کن باران نبارد / آخر شالیزار من زیر آب است

بهار بوما ، بخیر و شادمونی جُونابو ، دمرته زندگونی

هر آن کس بشکنه خو قول و عهده الهی خیرنی نه ، از جونی

بهار بخیر و شادمانی از راه رسید / جهان دوباره جوان شد

هر کس به عهد و پیمانش نیاید / الهی از جوانیش خیر نبیند

شب عیده ، دچین فی چین بکونین بشین یادی هم از هفت سین بکونین

اگه تخم بدی در دیل بکاشتین شیمه قربون ، بیشین ویجین بکونین

شب عید نزدیک است ، خانه تکانی کنید / بروید یادی هم از هفت سین بنمایید

اگر تخم بدی در دل کاشته اید / قربانتان ، بروید ، وجین کنید

هوا وارث دره ، آفتو بولنده آسر آسر دنیا یالمنده

گمونم شال مار دانه عروسی خداوندا جما کن تی کمنده

آسمان ابری است ، آفتاب می تابد / رنگین کمان از این تا آن سو کشیده شده

به گمان من ، عروسی مادر شغال است / خداوندا کمندت را جمع کن

می یاری نم نم اشک بهاره گلوبند طلایه صد عیاره

گول بی خار می باغ و بولاغه عزیز و سوی چشمون خویاره

یارم به طراوات باران بهاری است / گلوبند طلای صد عیار است

گل بی خار باغ و دشت است / عزیز و نور چشمان دلدارش است

هوا ابر و مه بسیار بیته می ای تسکه دیله غم بار بیته

ت به ، رسوا و سرگردون بوبوم مه بیدی تی عاشقی م کار بیته

هوا را ابر و مه بسیار پوشانده / غم زیادی بر دل تنگم نشست

به خاطر تو رسوا و سرگردان شدم / دیدی عشق تو چگونه مرا گرفتار ساخت

بهار دسر هنه تی انتظاری هم تی ماره ورجه خواستگاری

تی دس و گردن مرجون هگینم می دیله نشکنی اما به قاری

بهار ، انتظاری تو به سر می رسد / نزد مادرت از تو خواستگاری می کنم

برای دست و گردن تو مرجان می خرم / دلم را با قهر خود نشکنی

نشو راهی که پایانی ، ندانه نبو جونی ، که جونونی ، ندانه

نخا از گشنه هرگز ، دین و ایمان شکم گشنه که ایمانی ندانه

راهی نرو که پایانی نداشته باشد / جانی نباش که جانانی نداشته باشد

از گرسنه هرگز دین و ایمان مطلب / شکم گرسنه ایمان ندارد

جهانگیر سرتیپ پور

جهانگیر سرتیپ پور هنرمند تئاتر ، شاعر و ترانه سرا ، نویسنده و سیاستمدار گیلانی به سال ۱۲۸۲ خورشیدی در محله سیزه میدان رشت در خانواده ای ملاک و ثروتمند قدم به عرصه وجود گذاشت. خانواده وی از افراد صاحب نفوذ و سرشناس گیلان بودند ، پدرش درجه سرتیپ دومی و عنوان آجودان سلطنتی داشت .

سرتیپ پور یک ساله بود که از داشتن پدر محروم شد و تحت سرپرستی مادر قرار گرفت. و در تاسیس گروه های هنری چون : آزاد و آزاد ایران نقش فعال داشت ، سرتیپ پور در دهه بیست بر علیه نیروهای دمکرات آذربایجان و زنجان به کمک دولت وقت شتافت و برای سرکوب این نیروها گروهی مسلح آماده کرد و به همین خاطر در سال ۱۳۲۶ خ. به دریافت مدار درجه اول سلطنتی مفتخر گردید؟ او در سال ۱۳۳۰ از طرف انجمن شهر رشت به عنوان شهردار رشت انتخاب گردید و در سال 1342 به نمایندگی مردم رشت به مجلس شورای ملی رفت ، سرتیپ پور به گروهی از روشنفکران طبقه اشراف جامعه ما تعلق داشت که از دیدگاه سیاسی به پایگاه اجتماعی طبقات بالا وابسته و حافظ منافع آنان بوداما در مسایل هنری و عمران زادگاه خود پرتلاش بود. در زمان تصدی نمایندگی مردم رشت پیگیر مسایل زیر بود : اقدامات اولیه برای ساختن راه رشت – فومن. اعتبار خرید برای احداث فروشگاه رشت – خرید بانک خون برای بیمارستان پورسینا – توسعه کتابخانه ملی رشت – اقدام برای تاسیس دانشکده کشاورزی و گرفتن ۲۰۰ هکتار زمین برای تاسیس دانشگاه گیلان ، گرفتن زمین و اعتبار برای تامین زایشگاه رشت و ... وی عضو هیئت امنای سازمان ملی حفاظت آثار باستانی ایران و در زمینه تئاتر و نمایش و بازیگری بسیار فعال بود ، نمایش های : عاقبت وخیم – اپرت فرودسی – ترجمه نمایش انوشیروان و مزدک نوشته گریگور یقیکیان – خشایارشا و فتح آتن – آخرین روز بابل که اغلب این نوشته ها به اجرا در آمده است. آثار دیگر وی عبارتند از :

گیلان نامه چاپ ۱۳۲۸ (جزوه ای در تعرفه محصولات کشاورزی) – نشانیهایی از گذشته دور گیلان و مازندران ، چاپ ۱۳۵۶ – اوخان (مجموعه بیش از ۷۰ تصنیف (چاپ ۱۳۳۷ – ویژگیهای دستوری و فرهنگ واژه های گیلکی – نامها و نامدارهای گیلان – ریشه یابی واژه های گیلکی و وجه تسمیه شهرها و روستاهای گیلان – سرتیپ پور به فارسی و گیلکی در قالب نو قدیمی شعر می سرود. وی در ۷ آذر 1371 خورشیدی در تهران وفات یافت و در قبرستان سلیمان داراب رشت به خاک سپرده شد .

نسیم نسیم

من نسیمه مانستم من چون نسیم هستم

گهگاه گوهان سر گاهی بر اوج قله ها

دست نوازش کشمه دست نوازش مي کشم

ردّ بَم مي گذرم

گاهي آيم دشت ميان گاهي مي آيم در دشت

من سبزه زاران درون در ميان سبزه زاران

سرخ گل کش کشمه گل سرخ را در آغوش مي کشم

ردّ بَم مي گذرم

دامن زَنم ، که آتش ذوق آتش ذوق بر مي افروزم

تسکين دهم که سوزش شوق با سوزش شوق به دل ها تسکين مي دهم

گوشه کناران تا دينم در کنج و گوشه هاي وقتي مي بينم

ول : برگه بيتا به گونه شعله برگ را بيتاب مي کند

سینه بر آتش کشمه سینه بر آتش مي کشم و

ردّ بَم مي گذرم

بي من گويه دريا خروشان ب بي من کجا دريا خروشان شود

دريا از موجش نمايان ب و موجش نمايان شود

بر آسمانن از جوش ها در آسمان از جوشش ها

از روشن و خاموش ها و روشن و خاموشي ها

بس نقش ديککش کشمه نقش هاي دلفريب مي کشم

ردّ بَم مي گذرم

آي آهها ، لبخندها اي آه ها و لبخندها

آي دوري و پيوندها اي دوري و پيوندها

من بار بينش کشمه من بار بينش مي کشم

ردّ بَم مي گذرم

شيوون فومني

مير احمد فخري نژاد متخلص به «شيوون فومني» شاعر و ترانه سراي گيلاني به سال ۱۳۲۵ خورشيددي در شهر فومن چشمبه هستي گشود. او تحصيلات ابتدائي و متوسطه را در فومن و کرمانشاه گذرانيد. شيوون پس از دوره سپاه دانشي به استخدام آموزش و پرورش مازندران درآمد. وي متأهل ، داراي همسر و فرزند ، ساکن رشت و کارمند

آموزش و پرورش است. شیون به فارسی و گیلکی در دو قالب کلاسیک و نو شعر می سراید. اشعار گیلکی او در شش نوار به نام «گیله اوخان» تکثیر و منتشر شده است. شیون علاوه بر شعر در زمینه ترانه سرایی نیز فعالیت دارد و بسیاری از ترانه های او به وسیله خوانندگان محلی اجرا شده است. وی مضامین ساده و عامیه را در اشعار خود به کار می گیرد و کلام او زبان موسیقایی دارد. از شیون دو مجموعه شعر فارسی به نام های: «یک آسمان پرواز» و «زیر پای برگ» منتشر شده است.

کافر راسته

رو به قبله ، دوعا درمان چي كونه؟ بتمرك و بعله قوربان چي كونه ؟

كو واسي دكلايه دره پورا به فيلا ، چمچه مرا ، آب دان چي كونه؟

آه ناره به ناله سودا بوكونه ويشتاني بمرده ، دندان چي كونه ؟

حلا خوهر چي بتر – حرف حساب؟ نوشته لنگه ، کوتا دامان چي كونه؟

كچي ، لپچه دينه گه : «آقا قزنا باخ» كدخدامردي ، آسامان چي كونه؟

موشت به پيشاني و دس به سفره يه شكم گوشنه جه ، ايمان چي كونه؟

يك شي يا ، صد تا جيگاتو شكه زنه خاش واليس خانه ، مهمان چي كونه؟

آهو يا گه ، بدو ... تازي گه : بتاز جوجو ورور بايه ، ميدان چي كونه؟

خودا خطم نخوانه ، كاري نداري ! فارسه تازه بدوران چي كونه؟

بدا – مي درجكا آجور ، دي چينيد واكوده كوره ره ، چشمان چي كونه؟

عزبي! بخره – پنه بدا «زن» خانه سر داماد فرمان چي كونه؟

وامرزه – معرکه گيري امره سر پيري ، گاز فرشان چي كونه؟ چ

خاك بسر ميدانا – بي مردي – بوكوشت پوشته خيمه ، ميره افغان چي كونه؟

بيخودي شون دره آسمان مي داد كافره راسته ، مسلمان چي كونه؟

کافر است راست است

به آدم رو به قبله افتاده دوا و درمان چه به کار می آید؟ / بتمرگ و بعله قربان چه به کار می آید؟

کوه باید ریزش کند تا دره پر شود / به فیل با کفگیر آب دادن چه به کار می آید؟

آه ندارد با ناله سودا کند / برای آدم از گرسنگی مرده ، دندان چه به کار می آید؟

حالا به هر چه بدتر خود – حرف حساب / برای تلیله کوچک ، دامه چه به کار می آید؟

چانه درفته ، به لب کج می گوید : دهن آقا را ببین / کدخدامردي در این سامان چه به کار می آید؟

مشت به پيشاني و دست در سفره است / براي شكم گرسنه ، ايمان چه به کار می آید؟

يك شاهي را در صد جا گره مي زند / در خانه استخوان ليس ، مهمان چه به کار می آید؟

به آهو مي گويد : بدو ... و به به سگ مي گويد : بگير/ براي منافق دو رو ميدان چه مي کند؟

خط خدا را هم نمي خواند ، کار نداري! / آدم تازه به دوران رسیده چه به کار مي آيد؟

بگذار پنجره مرا با آجر ببندد / براي نابينا ي چشم باز ، چشمان چه به کار مي آيد؟

مجردي بهتر است که پدر براي جوان زن بگيرد / به داماد سرخانه فرمان دادن چه به کار مي آيد؟

خاک بر سر ، ميدان را بي مردي کشت / در پشت خيمه امير افغان چه به کار مي آيد؟

بيهوده داد و فرياد من به آسمان برخاسته / درگذر کافران ، مسلمان چه به کار مي آيد؟

او – تو بميري

حيفه ، پاراگونه تي ترنه يا چاقو ، بميري آنقدر وابخوره تي سرا چانچو ، بميري

مي سر کله واسي خُ ب دودم ، تفنگ به دس تي چومه سو ببره ، مي چشم وابرو ، بميري

وختي مي تفنگه گوره ديبيچسته جنگلان تونوتي دوزه برار بازو به بازو ، بميري

نه ... اجور مُردَ نا وا وطن فروشان بکونيد تو واسي سر تي اربابه پهلو ، بميري

تو کي موفته ره گردي ، هيسکم زنده ناني تراوا فوتور کائن ، بکنده زانو ، بميري

پرتا پرت شعله مانستان بکوني نفته واسي عينهو دودي اوتاقانه چراغ سو ، بميري

عين اوگيران فروشي که خودا بنده نيه تيره غيب حواله به پوشته ترازو ، بميري

تي لشاوانیگادن ناخوشه احوال ديهاتان سنگينه ورفه میان بي دوا دارو ، بميري

اي سفر دور دوره پا براندانه ده شازده فر نيه «اتو بيمري» تي سر کي «اتو بميري»

آن – تو بميري

حيف است چاقو شکم ترا پاره کند تو بميري / اين قدر چماق بايد به سرت بخورد تا بميري

بايد سر و کله خود را خوب ببندم تفنگ در دست / چشم وابروي من نورچشمانت را ببرد بميري

وقتي صداي تفنگ من در جنگل ها پيچيد / تو بايد همراه برادر دزدت بازو در بازو بميري

نه اين که ... وطن فروشان بايد اين گونه بميرند / تو بايد در پيش اربابت سر بگذاري بميري

تو که مفت مي گردي و هيچ کس را زنده نمي داني / به تو بايد يورش برد تا بريده زانو بميري

چون شعله به خاطر نفت پُت پُت کني / چون چراغ کم نور اتاق هاي دودي بميري

مانند آن گران فروش که خود را بنده خدا نمي داند / تيره غيب حواله مي گردد در پشت ترازو بميري

جسد ترا در دهات بيماري زده انداخت / در میان برف سنگين بي دوا و درمان بميري

اين دفعه دور دور پا برهنگان ديگر شازده فر / نيست «اين تو بميري» به سرت «آن تو بميري»

اسحاق شهنازي

اسحاق شهنازي به سال ۱۲۹۷ خورشيدی در شهر رشت تولد يافت. نام پدرش يوسف بود و شغل بلور فروشي داشت و عمويش يعقوب شهنازي معروف به يعقوب فلوتي از موسيقي دانان صاحب نام رشت بود .

شهنازي پس از اخذ ديپلم متوسطه ، چندي شغل معلمي پيشه کرد ، او پس از اخذ ليسانس ادبيات به دانشكده پليس رفت و تا دوران بازنشستگي رياست شهرياتي برخي از استان ها را بر عهده داشت. وي مدتي با راديو رشت همكاري داشت و مسنول برنامه «نغمه ها و ترانه ها» بود. شهنازي به زبان هاي فارسي و گيلكي در اوزان قديمي شعر سروده است. اشعار وي بيشتر در مایه عاشقانه است . شهنازي علاوه بر شعر و ترانه سرايي در زمينه نويسندگي هم دستي داشت. وي در سال ۱۳۶۹ خورشيدی جان به جهان آفرين تسليم کرد .

صُب تي زلفان مييان، تي سورخه جولانه بيدم سياه ابرانه دورون خورشيد تابانه بيدم
چن تا زاهد داريدي مثل اين كي س به دوعا وختي او منظره يه برگشته موژگانه بيدم
ميانه تي لعل لب ، بيدم ايته رشته صدف دورونه كانه نمك ، غَمَرَه بيدم ، جانه بيدم
آسمات تي سينه يه صافا ، بلاگردان بوبو تي بيجا مایه شبه چارده يه حيرانه بيدم
تا گه افشان بكودي، آبه كنار ، تي زلفانه بيده مجنونه ، وسط باغ پريشانه بيدم
تا كي واشكافته تي گول ، روي چمن ، سبزه ميان بولبول از دسته تي غم ، مست و غزلخوانه بيدم
سحرگاه در زلف تو ، گونه هاي سرخت را ديدم / در ميان ابرهاي سياه ، خورشيد تابان را ديدم
گويي چند زاهد دست بدعا دارند / وقتي منظرهي مژگان برگشته ات را ديدم
ميان لعل لب ، ديدم يك رشته صدف / در ميان معدن نمك عمر را ، جان را ديدم
آسمان براي آغوش روشن تو ، بلاگردان شده است/ در نزد تو ماه شب چهارده را ديدم
تا كه در كناره ساحل ، زلف هایت را پريشان كردي / در ميان باغ چهره ات بيد مجنون را ديدم
تا كه مي روي در ميان سبزه و چمن ، گل روي تو شكوفه زده / بلبل را از غم تو مست و غزلخوان ديدم

اباذر غلامي

اباذر غلامي به سال ۱۳۳۳ خورشيدی در روستاي خميران از توابع شهرستان انزلي ديده به جهان گشود. غلامي تحصيلات خود را تا اخذ ليسانس علوم ادامه داد . او ساكن رشت ، متاهل داراي همسر و دو فرزند و شغل آزاد دارد .

وي به دو زبان گيلكي و فارسي در دو قالب نو و كلاسيك شعر مي سرايد .

قسطي خنده خنده قسطي

كار دريايه كار درياست

ولي مي زينديگي ولي زندگي من

کوچی روبار جویبار کوچکی است

کی شه. که به دریا می ریزد .

من کرا – کار کنار نفس کشم من در کنار کار نفس می کشم

جوش کُنه چشمانم چون چشمه

چشمه مانستان می چومان می جوشد

همیشک خالی به همیشه دیگ پلوی من

می پلاتیان خالی است

راستی بیگید مرا راستی به من بگوئید

کویاتانم کجا می توانم

خنده یا خنده را

قسطی بیهیم؟! قسطی بخرم!؟

گوله عطر عطر گل

بوگو بوگو ،

دِ گوله باغان که دیگر باغهای گل

بوسوختن. سوخته اند .

تمامه باغانم گویی باغبانان

بمردن مرده اند –

آجورکی سبزا بوسته اینگونه که آفتی و گزنه

شوندو گزنه می روید

گوله عطرا عطر گل را

مگه شا – جا خطرا دان!؟ مگر می توان فراموش کرد!؟

ابراهیم فخرایی

ابراهیم فخرایی نویسنده مبارز ، شاعر و روزنامه نگار گیلانی به سال ۱۳۱۷ ه. ق در رشت متولد شد و تحصیلات خود را در رشت و لبنان به پایان برد. پدرش حاجی رضا از تجار معروف رشت بود. فخرایی در عصر قیام جنگل به نهضت پیوست و سرپرست معارف در جمهوری گیلان شد ، او پس از شکست نهضت مدتی به تدریس مشغول شد سپس به کار وکالت مشغول شد و ریاست دادگستر گیلان و بسیاری از استان ها را

عهده دار شد. وی به گیلکی و فارسی در قالب کلاسیک شعر می سرود و مدر مجله فروغ رشت و فروغ تهران بود و نویسنده آثاری چون: سردار جنگل (میرزا کوچک خان) - گیلان در جنبش مشروطه - گلان در گذرگاه زمان - گیلان در قلمرو شعر و ادب - گزیده ادبیات گیلکی و مولف چند کتاب درسی، اخلاق، تعلیمات مدنی، تاریخ و گنجینه ادب، فخرایی در ۱۶ بهمن سال ۱۳۶۹ خورشیدی در تهران وفات یافت و آرامگاه او در بقعه سلیمانداراب رشت در جوار قبر میرزا کوچک جنگلی قرار دارد.

بوشوتی ره آدم بشناس

براره در زنو خاده هیچ کسا مولا نیگیدی تا تی چوم کاس نبهه، نرگس شهلا نیگیدی

تا آدم علم نداره، یکه و فرزانه نیبه لات پرچین به کولا حضرت والا نیگیدی

اونی که تاج قناعت نداره، درویی نیبه هر تا هو حق کسه رندا، گول مولا نیگیدی

کاخ با رفعت ره، میخ و ویریس تاب ناوره برمسته فاکونه، قصر معلا نیگیدی

کورد واکمري ببه، تاي نفر ناجي ببه زرخ چيک چه جغلان پلادانه حلوا نیگیدی

دوغ بیجانورازن، گولا زنوگون، کشک نساو آب جکفته کونوسا آلو بخارا نیگیدی

او تی شاخه سیر واسه تو گی منم بوز بوزها تو دانی منام دانم، قیمه موسما نیگیدی

برو برای خودت آدم بشناس

ای برادر! درس نخوانده به کسی ملا نمی گویند / تا چشمت زاغ نباشد، نرگس شهلا نمی گویند

تا انسان علم نداشته باشد، یکه و فرزانه نمی شود / به آدم بیکاره که حضرت والا نمی گویند

آن که تاج قناعت نداشته باشد، درویش نیست / به هر رند یا هو گو، گل مولا نمی گویند

برای ساختن کاغ با عظمت میخ و طناب تاب نمی آورد / به دامنه کلبه قصر معلا نمی گویند

کرد از توان می افتد تا یک نفر ناجی گردد / به چیزهای تلخ و بی مزه بچه ها حلوا نمی گویند

سخن بیهوده نگو، مغرور نباش و فخر نفروش / به ازگیل آب افتاده آلو بخارانی نمی گویند

او به شاخ تو سیر مالیده، تو می گویی منم منم بزبها / تو می دانی من هم می دانم به «قیمه» «خورشت مسما» نمی گویند

آمنه گلشنی

آمنه گلشنی در دی ماه سال ۱۳۲۸ خورشیدی در شهر لنگرود دیده به جهان گشود و در همان شهر به تحصیل پرداخت. او در کودکی از داشتن مادر محروم شد و اندوه محرومیت از مادر در روح کودک حساس، جوانه ای را بارور ساخت که شعر نام داشت. آمنه گلشنی به فارسی و گیلکی در اوزان کلاسیک شعر می سراید.

آدشی

ببیه در دیل بکاریم تخم محبت آدشی ببیه با هم دبسیم رشته الفت آدشی

آدمي جسمله جه يك جوهر و يك گوهر دي چره از خویش دينيم كينه و نفرت آدشي

دار دوستي بكاريم ، ريشه كينه بكنيم چره خن هندي ببيم فكر اذيت آدشي

نبونه دونيا پور از غم ، اگه با هم بزنيم بهر ياري به كمر دامن همت آدشي

ندنه دونيا وفايي ، نوكونيم تكيه به اون به بيشيم ياد بيگريم درس فضيلت آدشي

برادر

بيا در دل تخم محبت بكاريم برادر جان / بيا با هم رشته الفت ببنديم برادر جان

آدمي جملگي از يك جوهر و يك گوهرند / چرا از خویش كينه و نفرت را دور نسازيم برادر جان

درخت دوستي بنشانيم ، ريشه كينه را در آوريم / چرا بايد در فكر اذيت باشيم برادر جان

دنيا پر از غم نمي شود ، اگر / به خاطر ياري هم كمر همت بالا بزنيم برادر جان

دنيا وفايي ندارد ، به آن تكيه نكنيم / برويم درس فضيلت ياد بيگريم برادر جان

به دليل آتش دانم پروونه موسون تي خونه ورهانم ديوونه موسون

بوپوم رسوا همه دُونن مي قصه ايرا او را گونن افسونه موسون

در دلم آتشي است چون پروانه / اطراف خانه ات ، مي آيم چون ديوانه

شدم رسوا همه مي دانند قصه مرا / اينجا و آنجا نقل مي كنند چون افسانه

علي اكبر مراديان

علي اكبر مراديان گروسي شاعر ، نويسنده و روزنامه نگار گيلاني ، متخلص به «بوسار» به سال ۱۳۰۷ خورشيدى در محله بوسار رشت ديده به جهان گشود . تحصيلات خود را پس از اخذ ديپلم در رشته مديريت بازرگاني ادامه داد و موفق به اخذ ليسانس گرديد . او سال ها دبير دبirstان هاي رشت بود . بازنشسته آموزش و پرورش ، متاهل ، داراي همسر و فرزندوساكن رشت است .

مراديان به فارسي و گيلكي در دو قالب نو و كلاسيك شعر مي سرايد ، وي را مي توان از پايه گذاران شعر نو گيلكي دانست . مجموعه شعر «نيجگره» او نخستين دفتر شعر گيلكي در قالب نيماني بود كه به چاپ رسيد . مراديان علاوه بر شعر در زمينه روزنامه نگاري ، نقد و بررسي ، داستان نويسي و تحقيق نيز قلم زده است . وي در دوره فعاليت ماهنامه دامون (۱۳۵۸) جزء هينت تحريريه آن مجله بود و در سال ۱۳۵۹ امتياز هفته نامه «گيله مرد» را دريافت نمود كه در سال ۱۳۶۱ از فعاليت باز ماند . مقالات تحقيق و پژوهشي او در مطبوعات به چاپ رسيده و كتاب هاي زير از وي منتشر شده است :

ترانه هاي روستايي گيلك ۱۳۷۴ (دو بيتي هاي گيلكي) ، مثل ها و ترانه هاي گيلك (۱۳۷۴) ، نيجگره ۱۳۵۴ (مجموعه شعر گيلكي) ، لك لك پير (شعر به فارسي) ، ديو و عمو نوروز . منظومه هاي بلند هفت سين ۱۳۵۵ . قصه هايي از گيلان

كوه واسي دكلايه ، دره پورا به به گوله ماهي بيه تا ، او را به

هيچينه ي شافاره سنن لچه گي يا غوره واخون بوخوره ، انگورا به

ته را ، سرمایی دگشته ، دامه هیمه واستی بوسوجه ، تا بورا به
سسا بوسته امی دست نمک ناره ماهی ، وا به خوم بشه ، تا شورا به
تی نیگاه شهره دورون سایه ناره اگه تی گب ، گله ره ساتورا به
حاکمابون ، دوسه تا کار خویایه آدما بون واسی آدم تورا به
همه وختان ، تانه بون گوله بهار اگه غم غورصه ، جه تی ور ، دورابه
تا نه بوستن پوره گول تمش کله اگه ورزا و گامیش ، هم زورا به
کوه باید فرو ریزد تا دره پر شود / فصل گل به ماهی ترد می گردد
آیا بیهوده می توان به ستیغ کوه رفت / غوره باید خون بخورد تا انگور شود
سرما به استخوانت رسیده است می دانم / هیزم باید بسوزد تا گداخته گردد
دستان ما بی مزه شده ، نمک ندارد! / ماهی باید درون خم برود تا شور گردد
حاکم شدن ، دو یا سه کار می طلبد / برای آدم شدن ، انسان دیوانه می گردد
تمام زمان ها می تواند ، بهار باشد / اگر غم و غصه از کنارت دور گردد
خارستان می تواند پر از گل باشد / اگر گاو نر و گاومیش با هم باشند

1 1

تا پنجره واوست تا پنجره گشوده شد
کوره بوکود تفتنگ تفتنگ به صدا در آمد
پرپر بزه پرو پال در خون زد
تورنگ قرقاول

2 2

تا توفنگه کوره یا ، بیشتاوست تا صدای تفتنگ را شنید
خوتکا دکفت خوتکا افتاد
چنگره کسه در آغوش چنگر

3 3

کله اجاق
هیمه هیزم
بوران طوفان

آي گزانه صدايا ، صداي به هم خوردن دندانهايمان را

-بيشتاو بشنو

4 4

اگه بي نيشته داره سر ، پرنده اگر پرنده روي درخت نشسته

خسته يه ! خسته است

كي خستگي كه خستگي

جه مردوم به جسته از شاناه مردم برخاست

شاناه سر

به جسته يه برجسته است

وا ، شون بايد رفت

پرنده اي كه شاخه سر ، بي نيشت پرنده اي كه بر روي شاخه اي نشست

بشم ؟ بروم ؟

نشم ؟ نروم

جه دس بوش نابود شده است

محمودلي مظفري

محمودلي مظفري كجدي شاعر ، ترانه سرا و محقق مسایل فولكلوريك متخلص به داماني به سال ۱۳۱۷ خورشیدی در روستاي كجدي از توابع دهستان خمام دیده به جهان گشود. وي از سال ۱۳۳۹ خورشیدی ساكن سياهكل شد و به كارهاي مختلفي چون چلنگري ،

زرگري ، تعمير ساعت و فندك ، تعميرات راديو و تلويزيون دست زد و در ضمنكار توانست به تحصيلات خود ادامه دهد و ديپلم ادبي را دريافت كند. مظفري در جمع آوري فرهنگ عاميانه و ثبت و ضبط آن ، محققي پويا بود و علاوه بر سرودن شعر در ترانه سرايي و خوانندگي و نمايش نيز دستي داشت .

اشعار مظفري داراي ويژگي مختص به اوست مضامين اجتماعي ، برخوردار انتقادي ، استفاده از زبان و فرهنگ عاميانه محتواي اشعار او را دنواز مي كند ، از مظفري دو منظومه به نام هاي «نوغاندار» و «پوشه پوشه در بيا» به چاپ رسیده و چهار نوار شعر و ترانه با صداي شاعر ضبط و تكثير شده است. وي به فارسي و گيلكي در دو قالب نو و كلاسيك شعر سروده است. مظفري متاهل ، داراي همسر و فرزند و ساكن سياهكل بود. او در ۵ تيرماه ۱۳۶۲ در تصادف اتومبيل زندگي را بدرود گفت و در گورستان سياهكل به خاك سپرده شد .

زندگي عينه تي او رو بامو زلفونه مونه سر وسامان نداره ، مي ديله ويلونه مونه

زندگي تي دسونه واليجه فونوده ببه يا بداري كوهانه بادبزن ابرونه مونه

زندگي تنهايي تاسيونه امو همه تننای ولگه ريزي بدرابم پاييزه دامونه مونه

دکته آرسوتي چشموڼه ، شيمي دو آجي زندگي ده الونه عينه تي چوشموڼه مونه
جارويتا زيبيله جي مڼه خاڪ هاروتن زندگي عينه شيمي خاڪ دوباويوڼه مونه
شونه يکتا دو آجي رچه مننه تن ، زولفه تي شيه زندگي عينه تي او ور بامو زولفونه مونه
زندگي مانند موهاي پريشان توست / سر و سامان دارد ، چون دل آشفته من است
زندگي مانند دست هاي آبله زده و باد کرده است / يا گويي ابرهاي باد زده کوههاست
زندگي در تنهائي دردناک است همه ما تنها هستيم / فصل برگ ريزان جنگل هاي پاييزي رامي ماند
اشک در چشمانت افتاده ، مانند کسي که در اتاق دودي باشد / زندگي اکنون چون چشمان توست
جارو يک زيبيل خاڪ را نمي تواند برويد / زندگي چون ايوان خانه شما پر گرد و غبار است
شانه با يک بارکشيدن نمي تواند زلفت را صاف کند / زندگي چون موهاي توپريشان است

اي دوست

اي دوست

تي پچ پچ امر گوتن بيموت تي پاماله امر موتن بيموت
تي آلاله بديم ، آلاله و ابيم تي گروه ابون ، امر سوتن بيموت
تي گرم سرد خوردن ، پتخه و ابون امه کال جون پوتن بيموت
تي جارو کودن او آل آشغال امر بعد تو هاروتن بيموت
تي مچه قرص بداشت سر تي يارون امي مچه ني دوتن بيموت
تي خون وختي بکوت ، دوشمند اي دوست امه خون دوشمند کوتن بيموت

اي دوست

پچ پچ تو به ما گفتن آموخت / جاي پاييت به ما راه رفتن آموخت
آلاله ات را بديم ، آلاله شديم / سوختنت به ما سوختن آموخت
گرم و سرد چشيدنت ، پخته شدنت / جان نارس ما را پختن آموخت
جارو کردن آت و آشغالت / ما را بعد از تو رفتن آموخت
لبانت سر يارانت را محکم نگه داشت / به لبان ما نيز دوختن آموخت
هنگامي که خونت دشمن را کوييد اي دوست / خون ما هم دشمن کوييدن آموخت
مر جي دوري و دورم تر جي مر غربت ببوردن تي ور جي
مو و ايسونم مي اميد چراغ بهار مي دييل دشت هم خاس ببوره

از من دوري واز تو دورم / از پيش تو مرا به غربت بردند
چراغ اميدم را سرپا نگه داشته ام / كه بهار با چشم تر نزد تو ببايام
بهاره ، سبزه دشتتون وفوره مي ديلى دشت سبزه سوت و كوره
اگر مي يار زوموسون گير نيبه بي بهار مي ديلى دشت هم خاس ببوره
بهار است و سبزه در دشت ها زياد/ سبزه زار دل من خاموش است
يار من اگر در چنگ زمستان نمي افتاد / بهار دشت دل مرا نيز در بر مي گرفت
بهار خوبه آدم كوهون بينه گوسندون مين چوپون بينه
بشون سبزه ن مين آلاله چيني خو چشم پيش خو نازين جون بينه
خوب است در بهار كوه ها را ديدن / ميان گوسفندان چوپان را ديدن
رفتن در سبزه براي آلاله چيني / پيش چشم خود يار عزيز را ديدن
تورنگه : چَر فوچوردي باغ گوشه مگر ناخوشي يا بي آب و توشه
نه ناخوشم نه مو بي آب و توشه مو دامون خنم ، او دارون تموشه
قرقاوول : چرا گوشه باغ كز كرده اي ؟ / مگر بيماري يا آب و توشه نداري؟
نه بيمارم و نه بي آب و توشه / من جنگل مي خواهم و آن درختان خارستانند

رضا مقصدي

رضا مقصدي به سال ۱۳۲۸ خورشيدى در شهر لنگرود ديده به جهان گشود . وي تحصيلات خود را تا اخذ ديپلم در لنگرود به پايان برد و از دانشگاه اصفهان ليسانس زبان و ادبيات دريافت كرد و هم اكنون ساكن آلمان است ، مقصدي در اوزان قديمي و نو شعر سروده است ، مقصدي در اوزان قديمي و نو شعر سروده است در سال هاي اخير بيشتر اشعار فارسي او در مطبوعات كشور به چاپ رسيده است. اشعار گيلكي او به فعاليت آغازين اين شاعر بر مي گردد. سه مجموعه شعر به نام هاي «با آينه مدارا كن» - «كسي ميان علف ها و در فصل منتظر است» و «نفس نازك نيولوفر» از وي منتشر شده است و كتاب هاي «يك ، نه» - «به رنگ آتش» - «خطابه سبز» و «صداي ماه» را آماده چاپ دارد .

درخته سر تي نومه تا بكندم مي اشكه جي يته دريا بكندم

نه تونم بي تو بيشم نه نوتوم موخوخو مي ديله از بكندم

بر درخت نام تراحك كردم / با اشك خود دريائي ساختم (كندم)

نه مي توانم بدون تو باشم نه نمي توانم / من با دست خود دلم را از جا در آوردم

مي ديلى وأمرده بُو ، تا مه گول آردى مو دونم دونسي اما تَه ناردى

تو لافنده غم دودى مي گردن بله مي سر بلا مي سر تو باردى

دلم غم گرفته بود ، گل سکوت میوه اش / تو می دانستی و به خود نمی گفתי
تو ریسمان غم را به گردن انداختی / دردت به جانم ، هم غم ها را تو نصیب من کردی
توموم مردمون دونن مَ خوانی تی دیله کاره تو تقصیر ندانی
تی پلهوتا ایسام مَ نداشتی الونی نه ، بازون مَ یادهانی
تمام مردم می دانند به من دل بسته ای / کار دل بود وتو گناهی مرتکب نشده ای
تا در نزد تو بودم بامن نساختی / اکنون نه ، فردا مرا به یاد خواهی آورد
همه دونن لاکوتی دیل مَ خوانه منم دونم انیم عیبی ندانه
ولی می دیل یه ذره تَ نخوانه آخه دونی زور از وری نشانه
همه می دانند دلبرم تو خاطرخواه من هستی / من هم می دانم این که عیبی ندراد
اما دلم ذره ای علاقمند تو نیست / آخر می دانی عشق با اکراه نمی شود
بنالین بولبولون غمگینه می دیل غمه جی مدتی سنگینه می دیل
اگه بگوم بگوم شیمه مه درده دیله خدا دانه که آتش گینه می دیل
بناید بلبلان دل من غمگین است / از رنج و اندوه سنگین و پر ملال است
اگر درد دلم را با شما بگویم / خدا می داند که دلم آتش میگیرد

نسیم شمال

سیداشرف الدین حسینی فرزند سیداحمد قزوینی معروف به «نسیم شمال» شاعر طنز پرداز و روزنامه نگار مبارز به سال ۱۲۸۸ هـ.ق در قزوین دیده به جهان گشود. علوم مقدماتی را در قزوین فرا گرفت و برای ادامه تحصیل عازم عتبات شد و مدت پنج سال در کربلا و نجف تحصیل نمود. سیداشرف الدین حسینی پس تکمیل تحصیلات به زادگاهش برگشت و عازم تبریز شد و چند سالی در تبریز به کسب علم پرداخت. پس از آن در رشت سکنی گزید و روزنامه نسیم شمال را در شعبان ۱۳۲۵ هـ.ق در رشت منتشر ساخت .

اشعار طنزآمیز و وطنی او سرشار از مضامین اجتماعی و انتقادی است ، گرچه نسیم شمال را نمی توان شاعر گیلکی سرا دانست ، اما عناصر محلی ولغات گیلکی در اشعار فارسی او فراوان وجود دارد ، بندهایی از دو ترکیب بند در دیوان وی که به زبان گیلکی سروده شده در ذیل آورده می شود :

های گیله مردان ویریزد بلبل بینیشته دارَ سر های سرخ ریشان بخوسید جغلان بشید کارَ سر

های سیم شهید کپور شهید لشته نشا بازارَ سر شاه ز مشروطه رضا می شود و نمی شود

گرگ به گله آشنا می شود و نمی شود

هی گیله مردان برخیزید ، بلبل روی درخت نشسته است / هی سرخ ریشان بخوابید ، بچه ها سر کار بروید

هی سیم (ماهی) شهید ، کپور شهید ، در بازار لشت نشاء / شاه ز مشروطه رضا می شود و نمی شود

گرگ به گله آشنا می شود و نمی شود

ای رئیس الخانین نام که تی مطلب چیه هسه فهمستم چه مشروطه تی دیل راضی نیه

تی عسل دوشابه طعم داره تی روغن پیه رنگ نارَه تی حنا ، اصلا تی گوشت بی چربیه

جان مولا خوفته ای در زیر شولا مرحبا

ای رئیس الخانین نمی دانم که مطلب چیست / حال فهمیدم دلت از مشروطه راضی نیست

عسل تو طعم دوشاب دارد ، روغن تو پیه است / حنای تو رنگی ندارد ، گوشت تو اصلا بی چربی است

جان مولا خوابیده ای در زیر شولا (نیم تنه پشمی) مرحبا

محمود طیاری

محمود طیاری شاعر ، نویسنده و نمایشنامه نویس گیلانی در اسفند ماه سال 1317 خورشیدی در محله سبزه میدان رشت دیده به جهان گشود. او تحصیلات خود را ضمن کار و تلاش تا اخذ دیپلم ادامه داد و از سال ۱۳۳۴ فعالیت های ادبی خود را آغاز نمود. طیاری پس از پایان تحصیل به عنوان کارمند بهداری مشغول به کار شد. سپس به اداره فرهنگ و هنر (ارشاد اسلامی فعلی) منتقل گردید و در دوران خدمت ، سرپرستی موزه رشت ، اداره فرهنگ و هنر لاهیجان و رودبار را عهده دار بود و سرانجام به عنوان کارشناس روابط عمومی ارشاد بازنشسته گردید. وی دارای دو فرزند و ساکن رشت است .

طیاری در ادبیات معاصر نامی آشنا و چهره ای برجسته است. چاپ کتاب «طرح ها و کلاغها» ی طیاری در سال ۱۳۴۴ حرکتی نو و خلاقه در ادبیات فارسی بوده است و در زمینه ادبیات گیلکی ایجاز ، تشبیهات ، استعاره ، سلاست و روانی از ویژگی های آن محسوب می شود که به کار او بُعدی نو و تازه می بخشد .

کتاب های چاپ شده محمود طیاری عبارتند از :

خانه فلزی (مجموعه داستان / ۱۳۴۱) ، طرح ها و کلاغ ها (مجموعه طرح های روستایی / ۱۳۴۴) ، کاکا (مجموعه داستان / ۱۳۴۶) ، صدای شیر (مجموعه داستان / ۱۳۵۰) ، گلبنگ (نمایشنامه / نوشته ۴۰ / چاپ ۱۳۵۰) ، مار خانگی (نمایشنامه / ۱۳۵۸) ، تازی میز فرمانده (نمایشنامه / تریلوژی / ۱۳۷۰) ، نارنجستان (مجموعه شعر / ۱۳۷۰) ، خروس بال طلا (کتاب قصه برای کودکان / 1370) ، صندلی چرخدار (فیلمنامه / بازی برای صحنه / ۱۳۷۲) ، همیشه برفی (مجموعه شعر / ۱۳۷۲) ، مار نقره (نمایشنامه / ۱۳۷۲) ، شیروانی در باد (نمایشنامه / سه پرده / ۱۳۷۳) چل گیس خاتون (نمایشنامه / ۸ مجلس / ۱۳۷۴) ، شعر به مفوم مطلق (مجموعه شعر / ۱۳۷۴) .

از محمود طیاری کتاب های زیر نیز آماده چاپ است :

زمان سینما (رمان) ، پس گل من کو ؟ (ده نمایش تک پرده) ، باد با ما نیست (مجموعه داستان های نو) ، قهرمان تا نویسنده (چهار گفتگو / نقد و نظر) ، تی دستا مرا فادن (مجموعه داستان های نو / گیلکی) ، نی موشته سرخ آلوچه (مجموعه شعرهای نو / گیلکی) ، میرزا و گوزن (کتاب شعر برای کودکان) ، خیس بانو (کتاب قصه برای کودکان) .

اگه مرغی بیدی پر بسته من بوم به روی شاخه بشکسته من بوم

اگر آواز غربت بیشناوستی جه کوی و برزن و گل دسته من بوم

اگر مرغی دیدی پرش بسته من بوم / به روی شاخه شکسته من بوم

اگر آواز غربت شنیدی / از کوی و برزن و گل دسته من بودم
خدایا پر بدای ، پرواز فاندای بهارا سربدای ، آواز فاندای
در دشتا بدای آلاله بسیار ولیکن عاشق جانباز فاندای
خدایا ، پر دادی ، پرواز ندادی / بهار را رویاندی آواز ندادی
به دشت و دمن آلاله بسیار دادی / اما کو آن کس که سر در این راه بدهد
ای موشته سرخ آلوچه مشتی آلوچه قرمز
بالون به هوا و - بالون به هوا و
می سینه به آهه دلم به آه !
تی خیال امرا با خیال تو
تا کویه شون درم تا کجاها دارم می روم
بوجور ، بوجور بالا ، بالا
چره دیوار شعر برای چه دیوار شعر من باید
با تی غم وابوجور بایه ؟ باغم تو ، بالا بیاید
چره می چشم چشمم
به تی بوشو رایه؟ به راهی است که تو رفته ای
چره آفتا نشه آفتاب باری چه نمی رود ؟
مهتاب بایه! مهتاب برای چه نمی آید
عافل بوبویی کُرکی عافل شده ای دخترک
ده نایه تی پا صدا دیگر صدای پایت نمی آید
ایم نیشینم تی راه سر می ایم سر راهت می نشینم
حاجت فاگیرم حاجت می گیرم
در رایه خودا! در راه خدا !
خیلی وقت بو خیلی وقت است
بهانه دونبال بوم دنبال بهانه ام
بشم می قاتلا لو بدم : قاتلم را لو بدهم
او چوم بی خود نیه سیایه آن چشم

مي دونبال درّه بي خود نيست كه سياه است

سايه به سايه سايه به سايه دنبالم است

مي امرا آيه. خدا گواه است

اگه مي سياه كوتران شعراً با پرواز

پرا دم كيوتران سياه شعرم

تي خانه به امام زاده خانه تو زيارتگاه مي شود

بازون مره آنگاه براي من

غبار روبي مانه و غباري روبي مي ماند و –

مي رقيب جاي پا جاي پا رقيب

به تي آستان بر آستان تو !

كاشكي ابر غم اي كاش

تشنه نوبسته بي ابر غم تشنه نمي شد

باموبي مي چوم سر تا كنار چشم هايم بيايد

آب بوخوره براي خوردن آب

ا درازي راه يا راه درازي را

كاشكي سر به مي سينه ننابي اي كاش سر به سينه ام نمي گذاشت

بيديبي آب جا خون بايه ببيند جاي آب خون مي آيد !

درواز باز دروازه باز

سگان دوسته سگان بسته

مي خيال چره با بايه چرا بايد خيالم

تي گول تاودا جول رو روي تپه هاي سرخ گون ات پرسه بزند

اي موشته سرخه آلوچه ره ؟ به هواي يك مشت آلوچه ي قرمز

پارچه سفيد امرا با پارچه سفيد

مي چشم دويد چشم هايم ببديد تا او

بدرديد اون سياه دوكونه در سوگ من سياه بپوشد

سياه اون امرا آيه سياه به او مي آيد

تیمور گرگین

تیمور گرگین چولابی شاعر و ترانه سرا ، محقق و روزنامه نگار گیلانی به سال 1313 خورشیدی در چولاب کوچصفهان دیده به جهان گشود. پدرش کاس آقا از مرثیه سرایان چولاب بود. گرگین تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در دبستان رودکی و دبیرستان های نوربخش و شاهپور رشت به اتمام رسانید. و از سال ۱۳۲۸ با مطبوعات شروع به همکاری کرد. مدتی در مدارس پایتخت به تدریس مشغول بود و از سال ۱۳۴۲ به روزنامه اطلاعات پیوست و با نوشتن مقالات طنز آمیز و فکاهی با امضای مستعار «بی مخ میرزا ، مورچه رشتی ، رومیت کاسا ، بنده خدا و ت . کامبیز» فعالیت خود را آغاز کرد. گرگین از سال ۱۳۴۴ با رادیو ایران در سرودن ترانه به همکاری پرداخت .

وی به فارسی و گیلکی در اوزان قدیم و نو شعر می سراید. گرگین آثار منتشره زیادی دارد که بخشی از آن ها عبارتند از :

درخشان ترین شاهکارهای شعرا (سی اثر از ۱۶ شاعر بزرگ).

دختر رشتی (مجموعه یکصد دو بیتی).

گلبنگ گیلان (ترانه های آهنگین).

سروده های کودکان (ترانه های آهنگین برای کودکان).

ستاره های کور (مجموعه شعر).

چگونه بنویسیم تا ایراد نگیرند (انشاء برای مدارس).

امروز چه کسی می تواند شاعر باشد (بررسی و نقد ادبیات).

صدف بوم ، موجه امره وردکفتم باموم ساحل آدر و او دکفتم

سر آخر بوبومه مولواری یه ناب بوشم در گردن دیلبر دکفتم

صدف بودم باموج در افتادم/ به ساحل آدمم به این سو آن افتادم

عاقبت مروارید خالص شدم / رفتم و به گردن دلبر افتادم

بجار سرانا ، پاك مهتاب بیگرفته می یار نامو ، می چوما آب بیگرفته

خبر بامو چره در اینتنظاری تی یارا پوشت پرچین خواب بیگرفته

سراسر مزرعه را مهتاب فرا گرفته / یارم نیامده چشمانم پر از اشك شده

خبر آمد ، چرا در انتظار آمدنش هستی / یار را در پشت پرچین خواب ریوده

بیدین صحرا یا ، آفتاب پرپزه کور بنفشه صف به صف چادر بزه کور

وارش ده بند بامو ، کاره خودایه امی اقبال ایوارم در بزه کور

ببین در صحرا ، آفتاب چهره گشوده / بنفشه چون چادری همه جا را پوشانده
باران بند آمده ، کار خداست / بخت و اقبال ما دوباره در زده است
اگر گیلان بشم شم یار خانه کی می دوری و اسی دیل ناگرانه
اونا گردش دهم باغ و بولاغان و اگر دیم بال به بال شاننه به شاننه
اگر گیلان بروم ، به خانه دلدارم می روم / که از دوری من اندوهگین است
در باغ و بوستان با او به گردش در می آیم / دست در دست هم و شاننه به شاننه بر می گردیم
تا کی چوم کار کونه صحرا و دشته همه باغو بولاغون جای گشته
جه دریای خزر نسیم آیه یار راستی راستی امه گیلان بهشته
تا که چشم کار می کند صحرا و دشت است / همه باغ و بوستان جای گشت و گذار است
ای یار از دریای خزر نسیم می وزد / حقیقتا گیلان ما بهشت است
بیا باغم در آ دنیا بسازیم بی شیم با خیمه صحرا بسازیم
امی اشک چوما قطره به قطره کناره هم بنیم ، دریا بسازیم
بیا در این دنیا با غم و اندوه سازش کنیم / برویم در صحرا به خیمه راضی باشیم
اشک های چشمان ما را قطره قطره / کنار هم بگذاریم و دریایی به وجود آوریم
بیابان سر به سر تارک و تاره می لب تشنه ، می پا خونین چه خاره
فارسن یار خانه خیلی سخته ولی عاشق وا ، آ رایه دوراه
بیابان سرتاسر تاریک و تار است / لب تشنه و پایم از خار خونین است
رسیده به خانه دلدار خیلی سخت است / اما عاشق باید از این راه بگذرد
خدایا عاقبت غم دانه دانه می آ سینه میان بزه جوانه
اگر قاصد ببه آب سیفید رود بره گول غما می یاره خانه
خدایا عاقبت غم دانه دانه / در میان سینه ام جوانه زده است
اگر آب سفید رود قاصد من شود / گل غم مرا به خانه یارم می برم
گیلان جان ، می تی گول گشتنا بنازم تی او صحرا ، تی او دشتا بنازم
گیدی زیبا ایسه دوختره رشتی تی رشت و دختره رشتا بنازم
گیلان عزیزم ! من به گلزارهای تو فخر می کنم / به آن صحرا و دشت زارهای تو فخر می کنم
می گویند : دختر رشتی زیباست / به رشت تو و به دختر رشتی فخر می کنم

مسعود بيزار گيتي

مسعود(علي) بيزار گيتي در بيستم اسفند ماه ۱۳۳۹ خورشيدی در شهر رشت دیده به هستي گشود ، او تحصیلات خود را تا از اخذ ديپلم ادامه داد و يك دهه به عنوان مدير امور اداري دانشگاه پیام نور گیلان به کار اشتغال داشت . وي متأهل داراي همسر و يك دختر ، ساکن شهر رشت و هم اکنون به عنوان مدير عامل شرکت تعاوني مسکن نظام پزشکی رشت مشغول به کار است .

مسعود بيزار گيتي در زمینه سرودن شعر ، نقد ادبي و ... فعال است و اشعار و نوشته هاي او در نشریات کشور از جمله : چيستا ، کلك ، ادبستان ، گردون ، نکاپو ، دنياي سخن ، آدينه ، نقش قلم ، گيله وا ، هنرور است ، بيزار گيتي هم چنين در زمینه هاي پيوند ادبيات و علم مقالاتي هم چون : درامدي به تنوري سيستم ها با هنر و ارتباط هنر با روان شناسي به چاپ رسانده است . وي همچنين صاحب تألیفات نشر يافته در زمینه شعر و نقد ادبي با عناوين ((لحظه ها و تأمل)) و ((روند بفرنج آفرينش)) ، ((شکلي که نام تو دارد)) مي باشد و نیز آثاري را در زمینه هاي شعر ، مقالات و نقد ادبي و همچنين مجموعه داستان آماده چاپ دارد .

1

من کي رايافاندرم

تا تو بيايي .

تي پا جيگاي فاندرم / کي

گول ناور

ديل و اشانم

تي حرفانه .

(من که به راه مي نگرم / تا تو بيايي . به جاي پاي تو مي نگرم ، که / گل نياور ، دل مي گسترانم براي حرفهايت) .

2

نتانستم جا بدم :

من کي نيگا کونم ترا

سر لافندا بيگير

تا فارسي / بيديني .

(نتوانستم پنهان کنم : من که به تو مي نگرم . بگير سر طناب را ، تا برسي / ببيني) .

3

-ابراناجور گردهم

بوگوفتي بي :

فانرسن تي کشان

نیدینم تی دیمان

خیالان گول کونه / من

بشمه ابراناجور

بی چینم احرفانه .

(-)فراز ابرها می گردم . گفته بودی : نرسیدن به آغوش تو ، نمی بینم چهاره ات را - خیال ها گل می دهند / من بروم بالای ابر ، بچینم حرفه‌ایت را (.)

4

می سام زندگی

پُره

پرنده ای کی دیل دوسته بو ستاره یا

اونا می ره

بخاند

(سهم زندگی من / پر است / پرنده ای که به ستاره دل بسته بود / آن را برایم / خوانده بود)

5

شب دیل میان

ستاره امره

دس فادایی

ماه صدایا

من بیده م

دهان پنجره ن مینن

(در دل شب / با ستاره / دیداری کردی / صدای ماه را / در دهان پنجره ها / دیدم)

روشنک مرادیان

روشنک مرادیان به سال ۱۳۳۸ خورشیدی در شهر رشت دیده به جهان گشود ، تحصیلات خود را تا لیسانس ریاضی ادامه داد ، دبیر دبیرستان های ناحیه یک آموزش و پرورش رشت ، دارای همسر و دو فرزند است ، پدر وی علی اکبر مرادیان از شاعران نوآور گیلان است ، روشنک به زبان گیلکی و فارسی در قالب نو و کلاسیک شعر می سراید .

بهار واستي

تي چوم ره

دو دانه سبز سرو دار

• بکاشتمه .

جه اون شاخه چا

• گوشا دامه

براي بهار

(براي چشمانت

در باغم دو درخت سبز سرو ،

کاشتم .

گوش دادم

چي چي ني آوازا

آلاله وازا بوستنا

تي چوم تان

نيگا کونم ،

• مي غونچانا .

آگه...

آگه تو

بيبي مي شين

دشتانا ، سورخ آلاله کارم .

بادا ، گم

اوشان گوش تان

آواز بخانه .

موجانا ، سوارايم

ابрана ، کنار زنم

خورشيدا ، رها كونم .

بازون

غروب دمان

تمام آسمانا

دانه دانه ، ستاره كارم ...

اگه ...

به آواز گنجشك

براي باز شدن لاله

به چشمانت

نگاه مي كنم

-غنچه هاي من .)

(اگر تو

مال من شوي ،

دشتها را لاله سرخ مي كارم

به باد مي گويم

در ميان گوش آنها

آواز بخواند .

سوار بر موج ،

ابر ها را کنار مي زنم

خورشيد را رها مي كنم .

بعد از آن ،

غروب هنگام

در تمام آسمان ،

در تمام آسمان ستاره مي كارم

اگر ...

محمد شمس لنگرودي

محمد شمس لنگرودي به سال ۱۳۳۰ خورشیدی در خانواده هاي روحاني در شهر لنگرود دیده به جهان گشود . وي تحصیلات خود پس از اخذ دیپلم ریاضی در رشته بازرگانی و اقتصاد ادامه داد ، پس از اخذ لیسانس موفق شد تا فوق لیسانس ادامه تحصیل دهد . او مدتی به عنوان دبیر مدارس به تدریس پرداخت ، چندی نیز کارشناس امور کشاورزی و ویراستار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بود ، شمس سپس به عنوان کارشناس امور فرهنگی در انجمن آثار ملی به کار اشتغال ورزید ، وي از شاعران صاحب سبک کشور است ، آثار متعددی از وي در زمینه شعر و داستان و نقد و تحقیق به چاپ رسیده است . مهمترین اثر او ((تاریخ تحلیلی شعر نو)) است . آثار دیگر وي عبارتند از :

گردباد شور جنون ، رفتار کشنگی ، در مهتابی دنیا ، خاکستر و بانو (مجموعه شعر) زمین پوک (داستان) سبک هندي و کلیم (تحقیق) _ قصیده لیخند چاک چاک (مجموعه شعر) _ مکتب بازگشت (تحقیق) تاریخ تحلیلی شعر نو (نقد و پژوهش) _ (جشن ناپیدا (مجموعه شعر) و ...

نزن آتش تومي روح و رونه

ندونه راه و رسم زند گونه

که اي طفلي هنوز خيلي جوونه

تو که دوني ببور يه شو تي خونه

(به روح و روان من آتش نزن / که این کودک هنوز خیلی جوان است .

راه و رسم زندگی را نمی دانم ، تو که می دانی شبی او را مهمان خود کن .)

بهاران کل بزن تي چن ويسه

هوا صافه ولي هميشکي تا ننينه

بمان ريز و درش تي هيئن وسه

بجز مو که بمم تي دن ويسه

(بهار جوانه زده براي چیدن تو . ريز و درشت براي خريدن تو آمدند .
هوا صاف است اما هيچکس ترا نمي بيند ، بجز من که براي ديدن تو آمدم .)

اگر بارون بباره دونه دونه
دو خونن بلبولن مي نوم تا صب

طلا جي تاتي وربينم نشونه
محاله موييم هنده تي خونه

(اگر باران دانه دانه ببارد ، از خروس نشانه ترا مي پرسم .
بلبلان نامم را تا صبح مي خوانند ، محال است بار ديگر به خانه تو بيايم .)

بکلسه سنگ بي نوم و نوشونيم
بکلن بشکنن ، چودن ، بنيشتن

کر و کور و خراب و بي زوبونيم
ولي بد گوتن وه ، سنگامونيم

(سنگ ريخته بي نام و نشانيم ، کر و کور و خراب و بي زبانيم .
ريختند ، شکستند ، درست کردند ، نشستند . اما بد نگفته باشم ، چون سنگ مي مانيم .)

مي ديل خنه بيم تي ور نوتونم
ويگير مع ، هيچکس هندي خداوه

درختم هر چي دنم ت فوکونم

بدر ، بشکن ، ولي تي ور بومونم

(دلم مي خواهد بيايم نزد تو نمي توانم ، درختي هستم که هر چه دارم به پاي تو مي ريزم .

مرا بردار و بخاطر خدا به ديگري مشپار ، نگهدار و بشکن ، بگذار نزد تو بمانم .)

اگر سر و موسن مع ابگشتن

بنيشتن چوم بزن ، بوتن ، بوخوتن

براي سوتن و وارجن بد شتن

مي سايه جير ، ويريسن مع فنتشتن

(اگر چه چون سرو مرا اينجا کاشتند ، براي سوختن و بریدن گذاشتند .

نشستند ، چشم زدند ، گفتند و خوابيدند در زير سايه من . آنگاه بر خاستند و مرا بریدند .)

اگه آتش ببي ، تي هيزوموم مو

مي ديل سنگه ، درس بوتي ، تو خسته اي

اگه دريا بشي ، تي دس پارو

بييه اندي بنيش اي سنگ پهلو

(اگر آتش شوي هيزم تو مي شوم ، اگر دريا شوي ، آبرو دستت مي شوم .

دلم سنگ است درست گفتي ، تو خسته ، بيا - لحظه اي نزد اين سنگ بنشين)

چي خسم ! چي بوبو ! ولله مي حقه

بمن هر چي که بوتن موگو شيتم

که نشخنم مواي چونن لقمه

تو حق دني تي گردن خيلي شقه

(چه مي خواستم ! چه شد ، بخدا حق من است من چنين لقمه اي را نشکستم

به من هر چه گفتند ، من گوش دادم ، حق با توست که گردن تو خيلي شق است .)

بيژن نجدي

بيژن نجدي شاعر و داستان نويس گيلاني به سال ۱۳۲۰ از پدر و مادري گيلاني در خاش زاهدان متولد شد ،
تحصيلات خود را تا اخذ ليسانس رياضي ادامه داد ، پدرش از افسران مبارزي بود که در قيام افسران خراسان نقش
داشت . وي از سال 1345 شعر گفتن را شروع کرد ، آثار او در مطبوعات کشور به چاپ مي رسيد ، او دبیر دبیرستان
هاي لاهیجان و در زمینه شعر و داستان نویسی نوگرا و پیشرو بود ، مجموعه داستان ((يوز پلنگاني که با من دویده
اند .)) در سال ۱۳۷۴ جایزه قلم زرین را به خود اختصاص داد . وي در سال ۱۳۷۹ دار فاني را وداع گفت و آرامگاه
او در شهر لاهیجان در جوار شيخ زاهد گيلاني است . دو بيتي هاي گيلکي او از زبان ساده اي برخوردار است .

تي ديمه خال دره ، مي ديمه دانه

منو تو شوندريم ايمرو کونوس باغ

تره سفتال بگشته ، مه زمانه

تره تور شه کونوس وامه چي وانه

(در صورت تو خال و در صورت من دانه / ترا زنيور نيش زده ، مرا زمانه .

منو تو امروز مي رويم به باغ ازگيل / ترا ميل به ازگيل ترش ، مرا ميل چيست .)

بيدم سرد پلا باورده مي مار
بينيشته و موشت بزه هاچين پلاسر

بوتم سرده پلاره اشيلم بار
بوتم هر روز هينه ، بوته آغوز دار

(ديدم مادر سر سفره پلو سرد آورده / گفتم : پلو سرد ! اشبل (تخم ماهي) هم بياور .
نشست و مشت بر پلو بي خورش زد / گفتم : هر روز همين است ، گفتم : آغوز دار= خاموش .)

تي شو آفتوزنه ، مي خونه وارث
تو خوشگيلي ، تو تهراني ، تو رشتي

مره گرزن بزه ، ته گينه خارش
مو هنده گيله مردم ، هنده گالش

(در شب تو آفتاب مي تابد ، در خانه ام باران / مرا گرزك زده ، تو خارش گرفته اي .
تو خوشگلي ، تو تهراني ، تو رشتي / من هنوز مرد گيلم ، هنوز گالش .)

رقيه كاوياني

رقيه كاوياني در بهار ۱۳۲۳ در شهر سياهكل ديده به هستي گشود . وي پس از اخذ ديپلم به استخدام آموزش و پرورش درآمد . كاوياني از سال ۱۳۴۶ سرودن شعر را آغاز نمود و اشعار او در نشریات آن دوره از جمله ((خوشه)) به سردبيري زنده ياد احمد شاملو به چاپ مي رسيد .

او اولين مجموعه اشعار خود را به نام (رسم الخط خشم) در بهار ۱۳۵۷ به چاپ رساند . كتاب دوم او به نام ((يكي نبود)) مجموعه شعر ، در سال ۱۳۸۰ چاپ و منتشر شد . كاوياني عضو هيات مؤسس ((خانه فرهنگ گيلان)) است ، اشعار و نوشته هاي او در مطبوعات كشور و استان به چاپ رسیده است .

وي همسر شاعر معاصر جواد شجاعي فرد ، ساكن رشت ، بازنشسته آموزش و پرورش ، داراي ۲ پسر و يك دختر است ، اشعار گيلكي او در مجله گيله وا به چاپ رسیده است .

((بهار كول سر))

بهار كول سر

پرپرک بازي

راشيه دورکنار

پاچ پامچال

کرف دراز پا

اي سر تا او سر

او تراي

تورش واشي

پيتونک

امي سلام عصر بو

آدما مستا گود

(بر دوش بهار

، بازي پروانه ،

، اطراف جاده ،

، پامچال کوتاه ،

، سرخس دراز پا ،

، از اين سو تا آن سو ،

، تره آبي ،

، سبزي ترش خودرو

، پونه ،

، عطر سلام ما ،

آدم ها را مست مي کند .)